

Kaikkien Tampere

Tampereen kaupungin
talousarvio vuodelle 2026

Pormestari Ilmari Nurmisen
talousarvioesitys 22.10.2025

Tampereen strategia 2035

TEKEMISEN KAUPUNKI

Tampereen strategiaa on päivitetty vuoden 2025 aikana. Strategian visiona jatkaa **Tekemisen kaupunki**. Strategia ulottuu vuoteen 2035 ja se perustuu tunnistettuihin tulevaisuuden muutostekijöihin.

Strategia pohjautuu Ilmari Nurmisen pormestariohjelmaan Meidän Tampere – tulevaisuus tehdään yhdessä. Strategia on kaupunginvaltuuston hyväksyttävänä 10.11.2025.

ELÄMÄNILOA

- Korostamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta
- Turvaamme palvelut
- Luomme jokaiselle mahdollisuuksia hyvään elämään

KESTÄVYYTTÄ

- Tampere sitoutuu ilmastonmuutoksen hillintään ja luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseen
- Panostamme kaupunginosien viihtyisyyteen

EDELLÄKÄVIJYYTTÄ

- Kilpailukykinen elinkeinoelämä
- Korkea työllisyys
- Kansainvälisyys

YHDESSÄ

- Henkilöstön hyvinvointi
- Kaupunkilaisten osallistuminen ja asiakaskokemus
- Talouden tasapaino vuoteen 2029 mennessä

Tekemisen kaupunki- strategialuonnos on ohjannut talousarvion valmistelua. Talousarvio sisältää strategiasta johdetut, vuodelle 2026 asetetut toiminnan tavoitteet. Valtuustokauden aikana myös kuntalaiset voivat tarkastella strategian toteutumista osoitteessa tampere.fi/strategia.

Haastavina aikoina yhdessä eteenpäin

- Suomen talouskasvu on vaimeaa, työttömyys on kasvanut huolestuttavasti ja julkinen talous on alijäämäinen
- Rakenteellinen alijäämä edellyttää talouden tasapainottamisen sitkeää jatkamista myös tulevana vuosina pormestariohjelman mukaisesti
- Tampere saa suurten kaupunkien valtionosuusjärjestelmässä selvästi vähiten rahaa

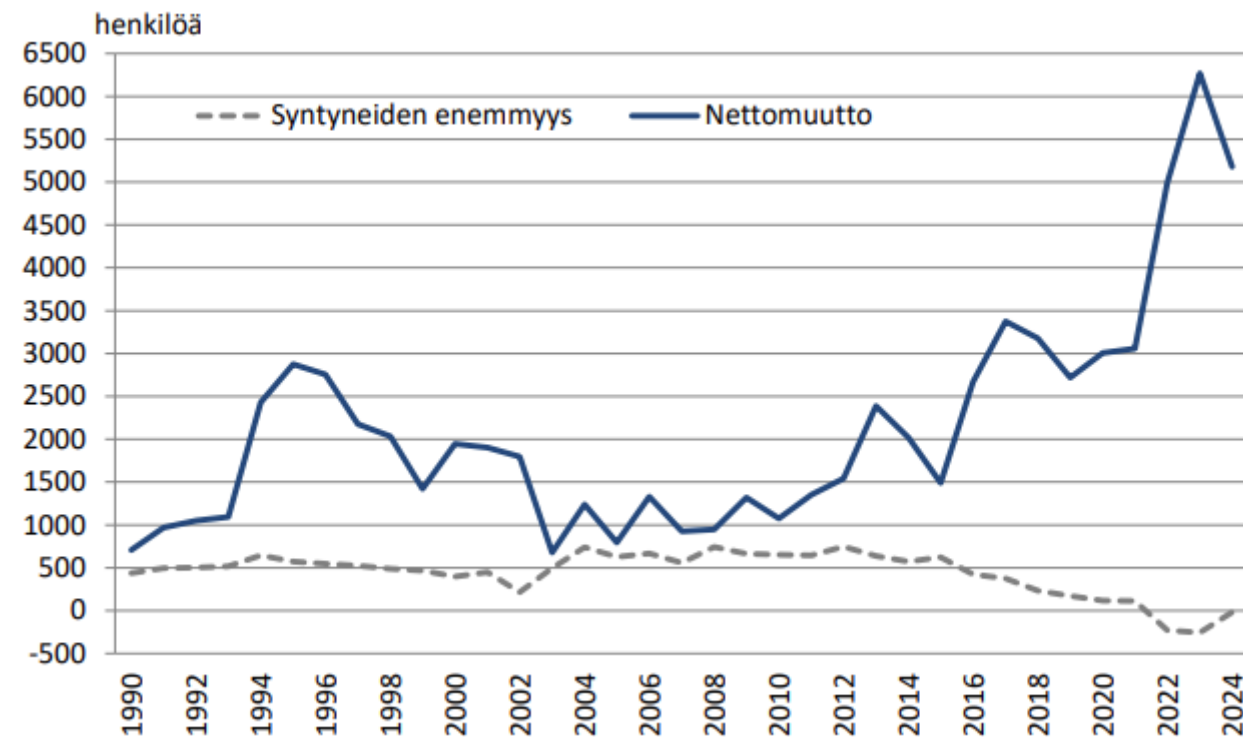
Tampere kasvaa rohkeasti

Tulevien vuosien arvioitu väestönkasvu
on 3500 asukasta / vuosi.

Väestö

- Vuonna 2024 asukasluku kasvoi 5 130 asukkaalla (+2,0 %)
- Väestönkasvu on ollut kuluvana vuonna edellisvuotta maltillisempaa.
- Elokuun 2025 lopussa asukasluku oli 262 597. Kuluvan vuoden väestönlisäys oli +2 417 henkilöä. Väestönlisäyksen taustalla on kuntien välinen nettomuutto (+1 086) ja nettomaahanmuutto (+1 352).
- Vieraskielisten määrä on kasvanut vuosittain. Vuonna 2024 vieraskielisten osuus oli 11,4 %.
- Tulevien vuosien väestönkasvuksi arvioidaan talousarviossa noin 3 500 asukasta / vuosi.

Väestön muutokset

Lähde: Tilastokeskus

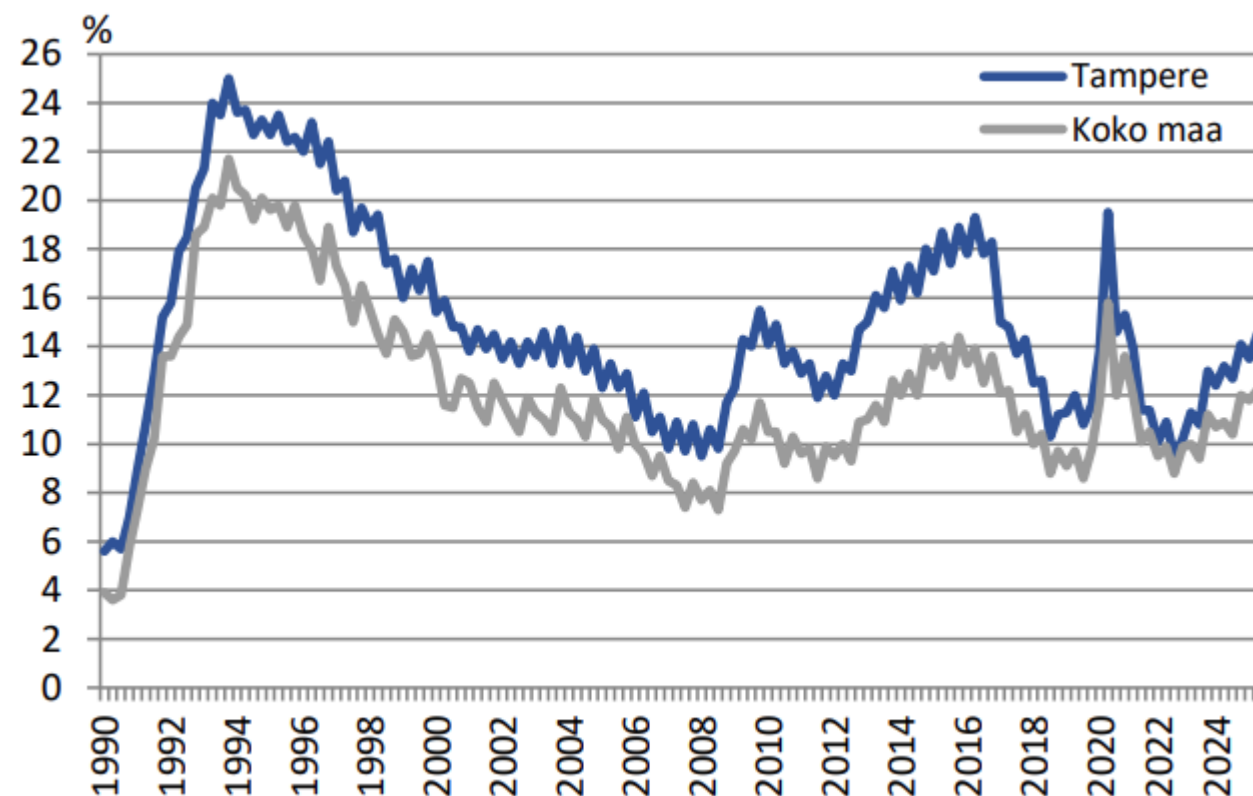
Työttömyys on Tampereen suurin haaste

Pitkääikaistyöttömyys on kasvanut viime
vuodesta 33%

Työllisyys

- Tampereen työttömyysaste (9/2025) on **14,0 %**, mikä on **3,6 %-yksikköä koko maan tasoa heikompi**. Ero valtakunnalliseen keskitasoon verrattuna on kasvanut kuluvan vuoden aikana.
- Tampereen työllisyystilanne on heikentynyt vuodentakaiseen verrattuna 1,3 %-yksikköä. Työttömänä työnhakijana oli syyskuussa 18 535 tamperelaista, mikä on lähes 2 300 henkilöä enemmän kuin vuosi sitten.
- Suurin nousu on ollut pitkäaikaistyöttömyydessä. Pitkäaikaistyöttömiä oli syyskuussa 7 219, jossa kasvua edellisvuoteen 1 778 (+33 %).
- Syyskuussa 2025 uusia avoimia työpaikkoja oli 910. Määrä nousi vuoden takaisesta hieman alle 200 työpaikalla.
- Työttömyyden hoidon hinta vuonna 2025 on arviolta 47,5 M€.

Tampereen ja koko maan työttömyysaste 1990-2025, neljännesvuosittain

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö (työnvälitystilasto)

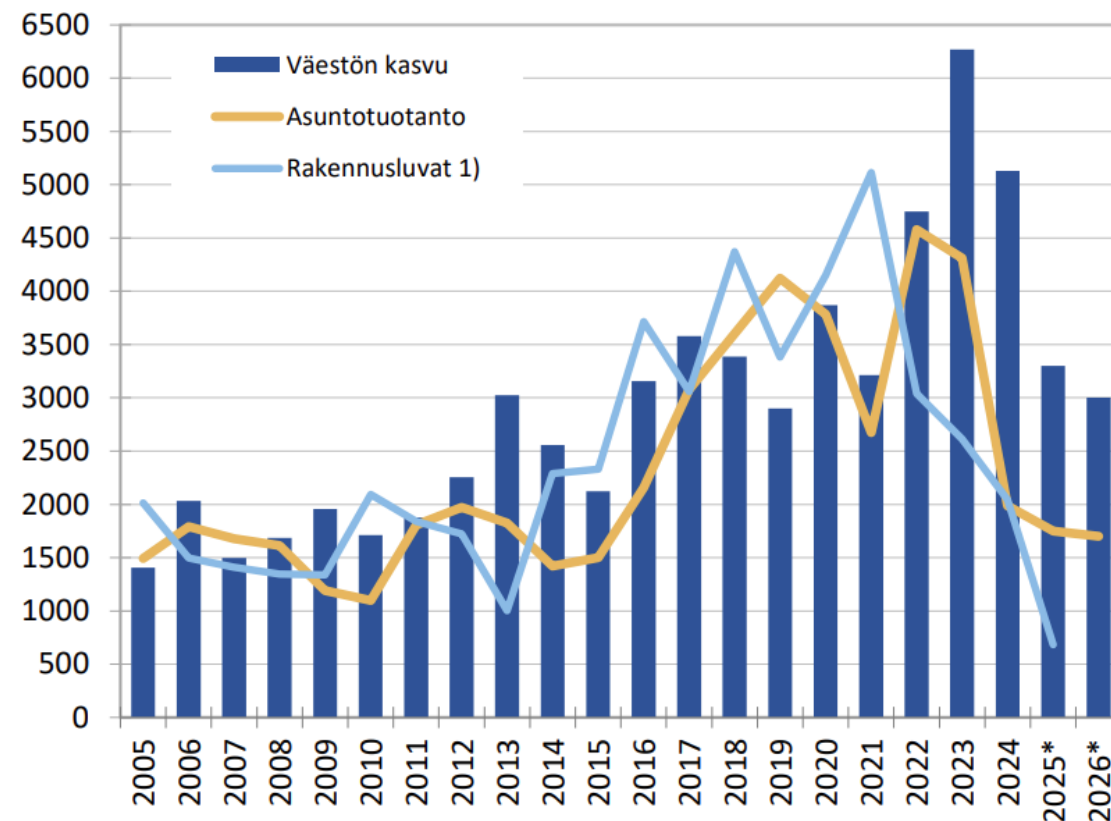
Tampere on valmis uudisrakentamiseen

Tampere kaavoittaa tontteja yli 3 000
asunnolle vuodessa

Asuminen

- Asuntojen uudistuotanto on pysynyt edelleen vähäisenä. Rakentamisen odotetaan elpyvän lähitulevaisuudessa, mutta hitaasti. Kuluttajien heikko luottamus jarruttaa elpymistä.
- Tampereen asuntotuotannon määrä vuonna on hieman laskenut vuodesta 2024. Vuonna 2025 arvioidaan valmistuvan noin 1 750 asuntoa ja vuonna 2026 noin 1 700 asuntoa.
- Kaupungissa oli 1.10.2025 rakenteilla 1 642 kohtuuhintaista asuntoa, jotka valmistuvat eri vuosina. Kohtuuhintaisten asuntojen tuotannon odotetaan laskevan ensi vuonna 600 – 800 asuntoon valtiollisen lainoituksen laskun vuoksi.
- Kaupunki kaavoittaa yli 200 000 kerrosneliömetriä vuodessa ja kykenee luovuttamaan n. 100 000 k-m2 asuintontteja eri puolilla kaupunkia nopeastikin.

Väestön kasvu ja asuntotuotanto 2005-2026

Lähde: Tilastokeskus, Rakennusvalvonta ja Kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka

1) Asuntotuotantoon myönnetty, vuosi 2025 vain 30.8. asti

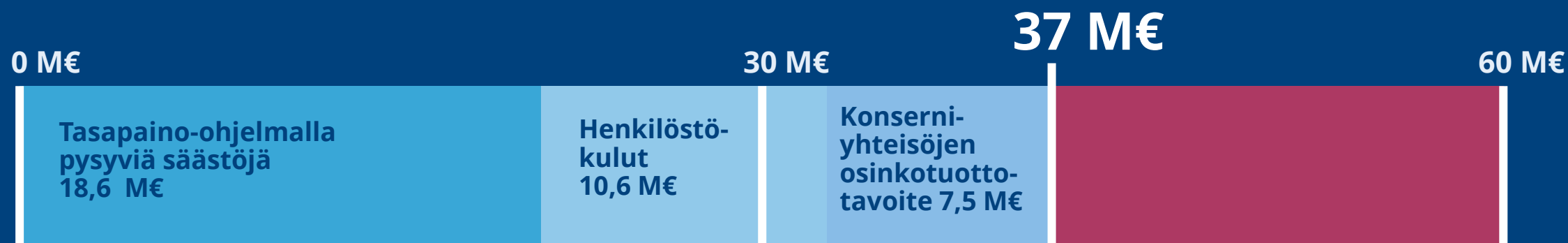
**Talouden
tasapaino-ohjelma
ja yhteistoiminta-
neuvottelujen
vaikutukset**

Talouden tasapainottamisen tilannekuva

- Valtuusto on asettanut talouden tasapainotavoitteen vuodelle 2029.
- Tähän on pormestariohjelmassa sitouduttu vahvasti.
- Tasapainotustarpeen on arvioitu olevan yhteensä 60 M€ vuoteen 2029 mennessä.
- Työhön on ryhdytty määrätietoisesti ja etupainotteisesti:
 - Tasapaino-ohjelma sisältää 112 toimenpidettä
 - Konserniyhtiöiden osinkotavoitteita on nostettu
 - Yhteistoimintaneuvottelut on käyty pysyvien henkilöstösäästöjen aikaansaamiseksi
 - **Kunnallisvero- ja kiinteistöveroprosentteja ei koroteta vuodelle 2026**

Tampere puolittaa alijäämänsä

- Tasapainotustarpeen on pormestariohjelmassa arvioitu olevan 60 M€.
- Olemme löytäneet tasapaino-ohjelmalla yhdessä vuodessa pysyviä toimenpiteitä 37 M€, mikä on noin 60% neljälle vuodelle asetetusta tavoitteesta.
- Toiminnallinen tulos paranee ensi vuodelle jopa 47 M€. Alijäämä lähes puolittuu 100 M€:sta.

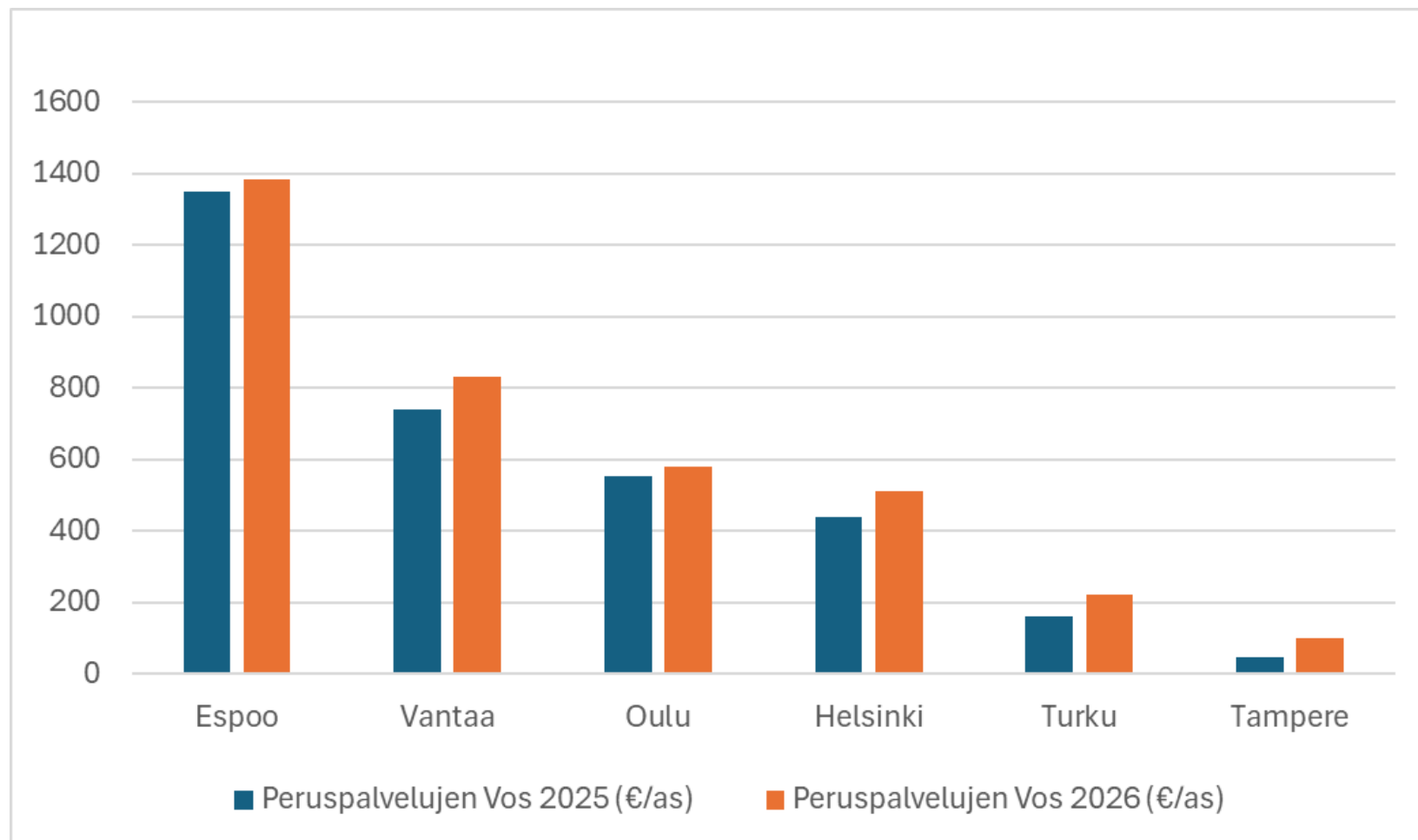
Valtionosuusuudistus on talouden tasapainottamisen kulmakivi

Valtiovarainministeriö on esittänyt, että valtionosuusjärjestelmää uudistetaan 2027 vuoden alusta. Ehdotus on valmistelussa, esitys tulossa lausuntovaiheeseen viimeistään syksyllä ja sen jälkeen päätöksentekoon eduskuntaan. Selvitysmiesten esityksen perusteella Tampere voisi saada merkittävästi lisää valtionosuuksia. Tästä suurin osuus tulisi sote-tasauserien poistamisen kautta. Rahoituksen turvaaminen on kaupungin talouden tasapainon kannalta kriittisen tärkeää.

Peruspalvelujen valtionosuus 2025 ja 2026

Peruspalvelujen
valtionosuus 2026:

- Espoo 444,6 M€
- Tampere 26,5 M€

**Osana talouden tasapainotusta oli
välttämätöntä käynnistää
yhteistoimintaneuvottelut**

Tavoite 10 m€ säästöistä saavutettiin

Yhteistoimintaneuvottelujen tavoitteet saavutettiin

- Työnantajan toimenpidesuunnitelma sisältää noin 7 milj. euron kustannussäästöt vuoden 2026 talousarvioon. Kokonaiselle kalenterivuodelle laskettuna toimenpiteiden säästövaikutus on noin 10,6 miljoonaa euroa.
- Työnantajan suunnitelmissa on tarkasteltu erityisesti johtamisjärjestelmää, organisoitumista sekä muita kuin asiakasrajapintaan vaikuttavia tehtäviä. Valmistelussa arvioitiin erityisesti mahdollisuuksia tehostaa hallinnollista työtä.
- Tämänhetkisen arvion mukaan tehostamistoimet aiheuttavat 122 irtisanomista koko- tai osa-aikaisiin tehtäviin. Irtisanomisten vaikutus henkilötyövuosina on noin 82. Lisäksi muita olennaisia tehtävämuutoksia aiheutuu 45 ja osa-aikaistamisia 3.
- Kokoaikaiseen henkilöstöön kohdistuvista vähennystoimenpiteistä noin 70 % kohdistuu hallinnollisiin tehtäviin sekä johto- ja päällikkötason tehtäviin.
- Vähennystoimenpiteiden määrää on saatu lievennettyä jättämällä avoimia tehtäviä täyttämättä esimerkiksi eläköitymisten yhteydessä sekä määräaikaista tehtäviä vähentämällä.
- Suunnitelmat tarkentuvat toimeenpanovaiheessa, joka käynnistyy talousarvion hyväksynnän jälkeen. Henkilötason muutoksista eli mahdollisista irtisanomisista ja tehtävämuutoksista päättää toimivaltainen työnantajan edustaja.
- Kaupungin taloudellinen tilanne on edelleen haastava. Tästä syystä vuoden 2026 aikana selvitetään ja tarvittaessa toteutetaan henkilöstö-, talous- ja viestintätoimintojen vaihtoehtoisia toimintamalleja.

Keskeisimmät organisaatiomuutokset talousarviossa

- **Konsernihallinto**

- Kilpailukyky ja innovaatiot -ryhmän toimintaa uudistetaan siten, että ryhmä keskittyy nykyistä selkeämmin kaupungin vetovoiman vahvistamiseen. Ryhmän nimi muuttuu vetovoima ja edunvalvonta -ryhmäksi. Uudistettuun vetovoima ja edunvalvonta -ryhmään siirretään lisäksi konsernihallinnon strateginen ohjaus ja konsernipalvelut -ryhmästä viestintäyksikkö.
- Strateginen hankekehitys -yksikkö siirtyy konsernihallinnosta kaupunkiympäristön palvelualueelle ja se on jatkossa palvelualueen palveluryhmä, jonka vastuulla on mm. Viiden tähden keskusta -kehitysohjelma ja Hiedanrannan kehitysohjelma.
- Strateginen ohjaus ja konsernipalvelut -ryhmän hallinto- ja tukipalvelujen toimintoja ja tehtäviä organisoidaan uudelleen ryhmän sisällä.

- **Elinvoiman palvelualue**

- Palvelualueelle perustetaan uusi elinkeino- ja innovaatiopolitiikka -palveluryhmä, johon siirtyy työllisyys- ja kasvupalvelut -palveluryhmästä elinkeinopalvelut sekä konsernihallinnosta strateginen elinkeinopolitiikka -yksikkö.
- Ammatillisen koulutuksen johtamis- ja organisaatorakenteita sekä lukiokoulutuksen hallintoa ja hallintotehtäviä uudelleenorganisoidaan 1.8.2026 alkaen.

- **Sivistyspalveluiden palvelualue**

- Perusopetuksen ja kulttuurin palveluryhmien johtamisrakenteita uudelleenorganisoidaan.

Tästä eteenpäin

- Kasvavalla Tampereella on hyvät lähtökohdat voittaa haasteet
- Tampere on viidettä vuotta Suomen vetovoimaisin ja pitovoimaisin kaupunki*
- Investoinnit vetovoimaisen kaupungin rakentamiseen jatkuvat
- Panostamme kaupunkilaisten hyvinvoinnin kasvattamiseen

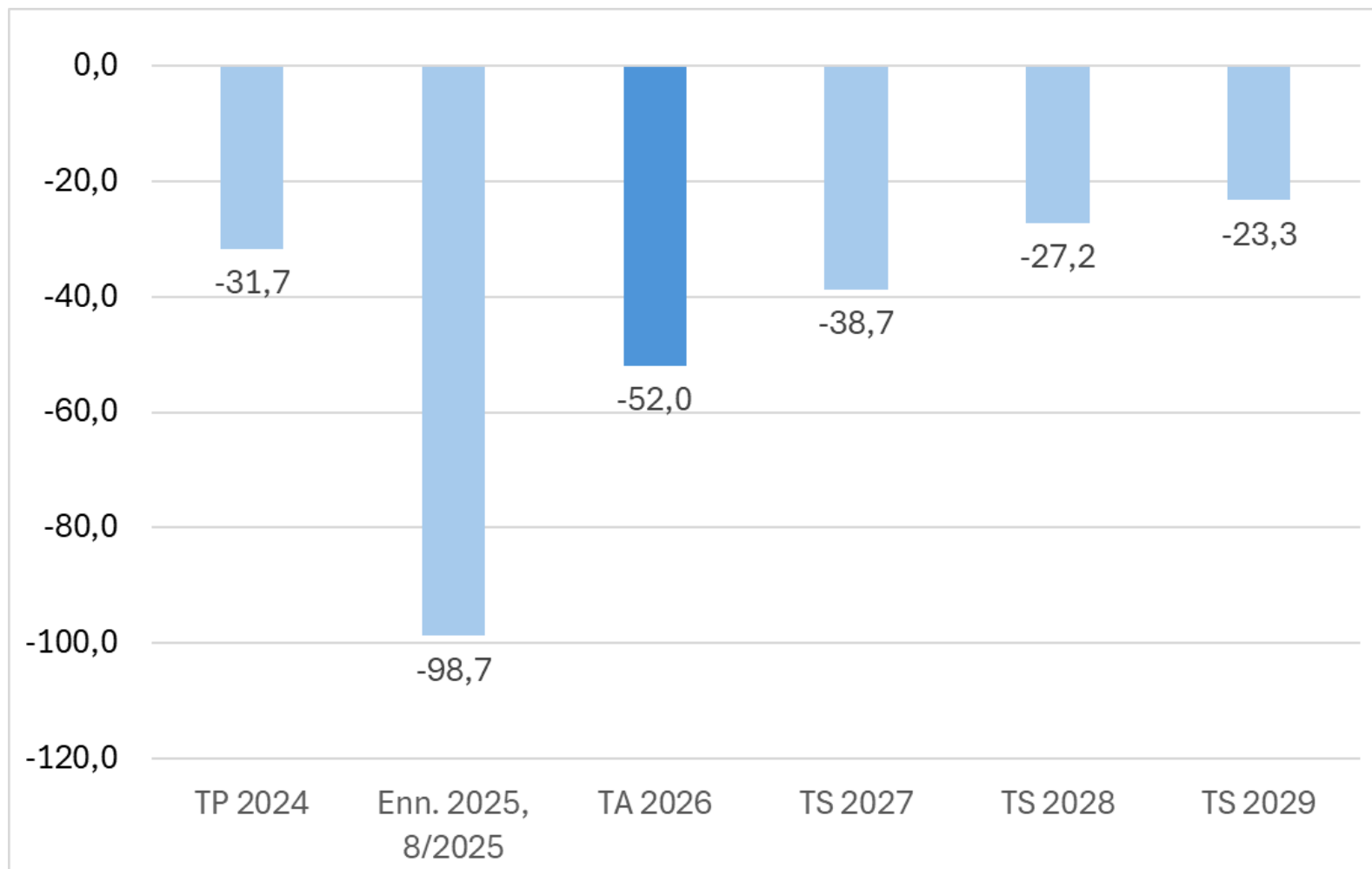

Käyttötalous

Nostoja teemoittain

Toiminnallinen tulos

(ilman satunnaisia eriä, myyntivoittoja huomioitu enintään 25 M€)

Kirjanpidollinen tulos on kaikkien tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus.

Toiminnallisessa tuloksessa ei huomioida satunnaisia eriä, ja kertaluonteiset myyntivoitot on rajattu enintään 25 miljoonaan euroon. Tavoitteena on tarjota realistisempi kuva kaupungin taloudesta ja parantaa vuosien välistä vertailtavuutta poistamalla merkittävät, normaalitasosta poikkeavat kertaluonteiset erät.

Lainamäärän kehitys

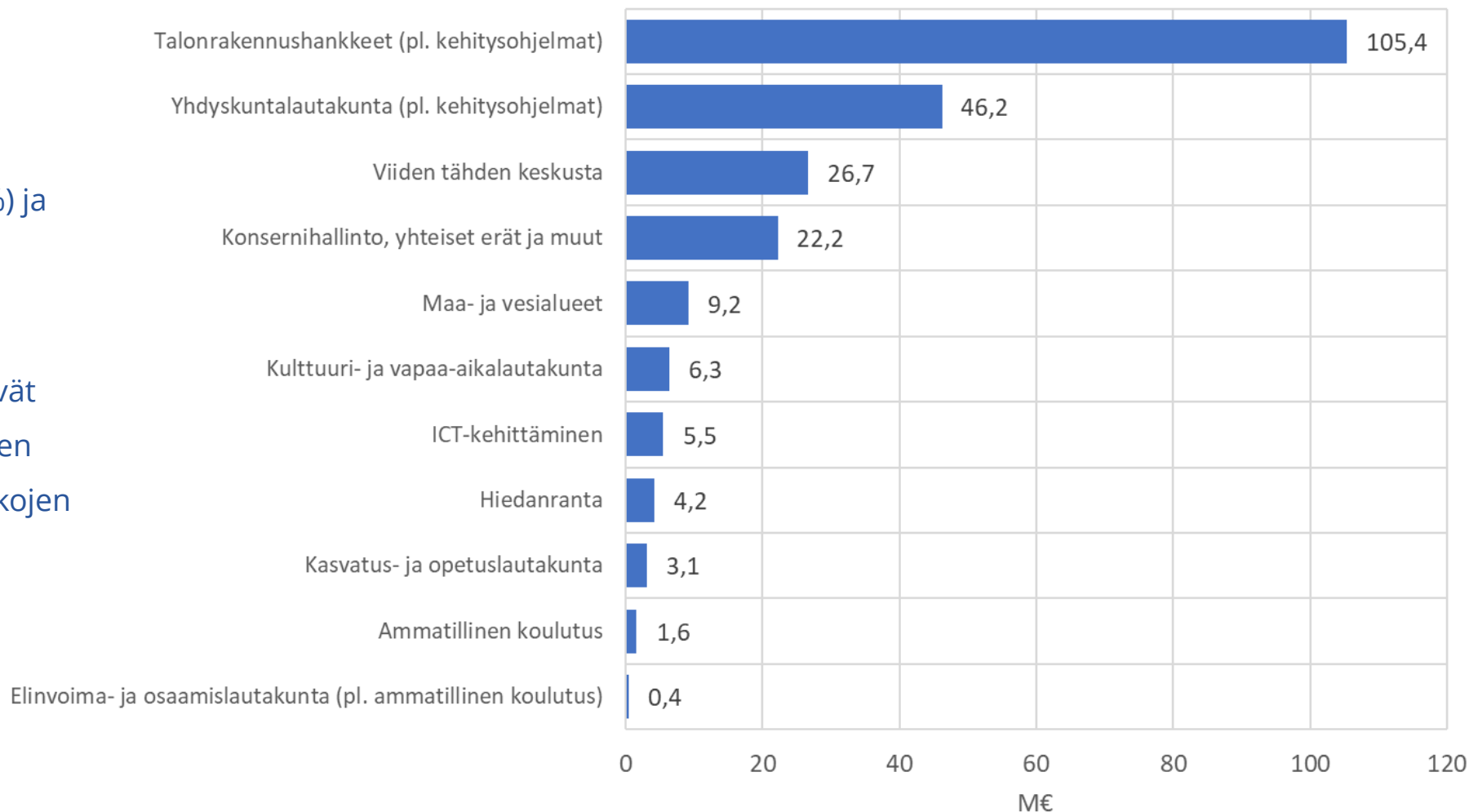
Lainamäärien vertailu TA 2025 ja TA 2026

Investointien jakautuminen 2026

Nettoinvestoinnit 230,7 M€

- Vuonna 2026 suurimmat kokonaisuudet ovat talonrakennushankkeet (46 %) ja yhdyskuntarakentamisen investoinnit (20 %).
- Talonrakennushankkeet liittyvät pääosin koulujen ja päiväkotien sekä kulttuuri- ja liikuntapaikkojen rakentamiseen ja perusparannukseen.

Nostoja investointisuunnitelmasta 2026

- **Tampereen taidemuseon laajennus**
2026-2029 | 27,6 milj.
- **Rauhaniemen saunan perusparannus**
2026-2027 | 2,6 milj.

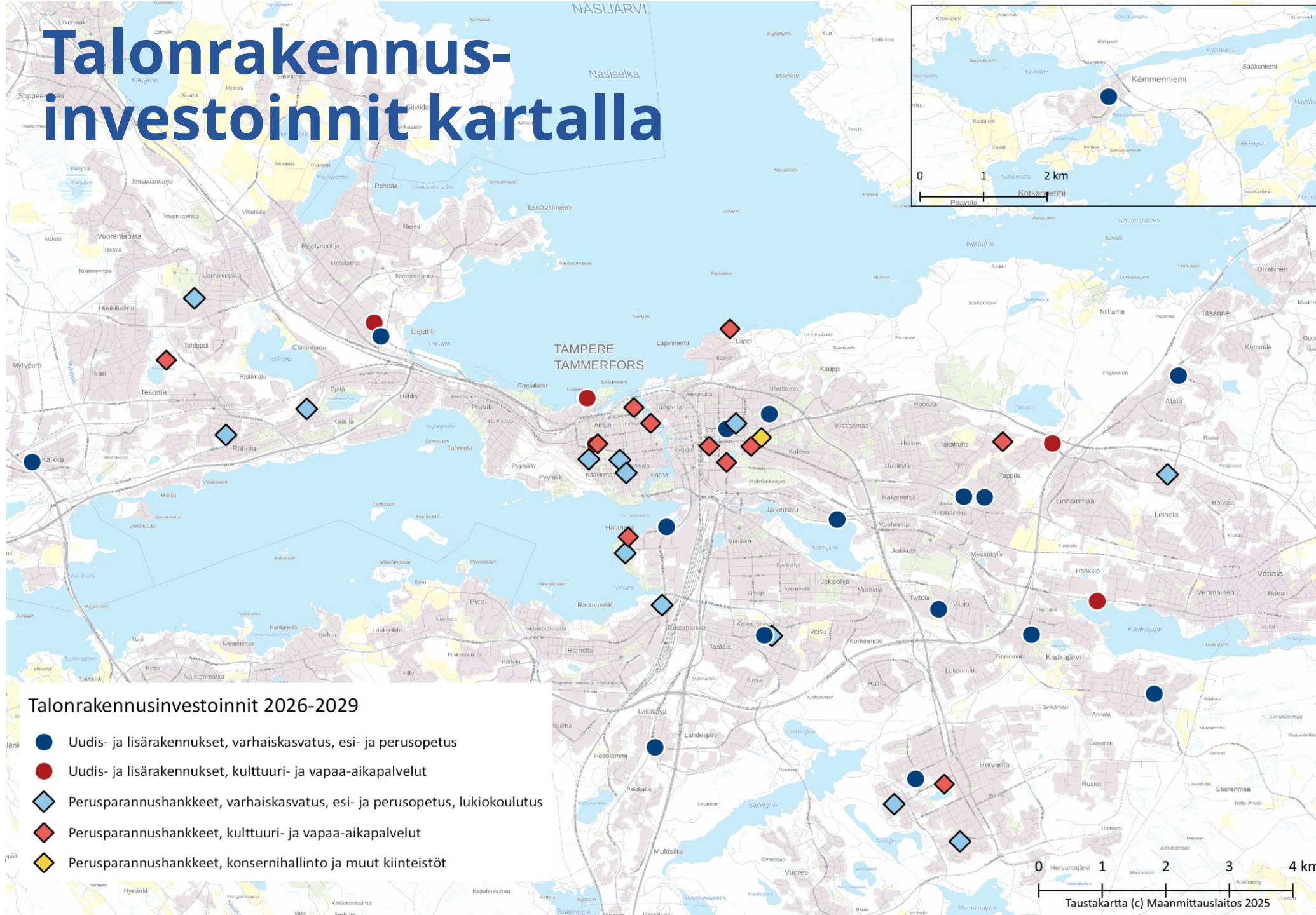
- **Hatanpään koulun perusparannus**
2026-2029 | 25,4 milj.
- **Kaukajärven koulun perusparannus**
2026-2030 | 56,9 milj.
- **Peltolammin hyvinvointikeskus (koulu, päiväkot, nuorisotilat ja kirjasto)**
2026-2028 | 30,8 milj.
- **Kämmenniemen koulun perusparannus ja laajennus**
2026-2027 | 12,4 milj.
- **Turtolan uusi päiväkot**
2026-2027 | 5,5 milj.
- **Tammelan koulun ja Sara Hildén -akatemian perusparannus ja laajennus**
2026-2028 | 19,7 milj.
- **Koivistonkylän päiväkot**
2026-2028 | 5,7 milj.
- **Takahuhdin koulun B-talon parannus ja päiväkodin laajennus**
2026-2029 | 29,2 milj.
- **Järvensivun päiväkodin ja koulun perusparannus ja laajennus**
2026-2029 | 8,4 milj.
- **Pyynikin koulun perusparannus**
2026-2029 | 21,3 milj.

Taloussuunnitelman investoinnit

- **Annalan koulu, Karosen koulutalon laajennus**
2027-2028 | 6,0 milj.
- **Kalkun päiväkoti ja koulu**
2027-2029 | 8,3 milj.
- **Saukonpuiston päiväkodin ja koulun perusparannus ja laajennus**
2027-2029 | 10,0 milj
- **Hiedanrannan koulu, päiväkoti ja nuorisotilat**
2027-2031 | 38,5 milj.
- **Takahuhdin koulun A-talon perusparannus ja laajennus**
2028-2030 | 24,1 milj
- **Atalan uusi päiväkoti**
2028-2030 | 5,8 milj
- **Viinikanlahden päiväkoti ja koulu**
2029-2031 | 13,0 milj
- **Raholan koulun perusparannus**
2027-2029 | 20,7 milj
- **Koy päiväkotien perusparannukset, Koy Helapuisto ja Koy Maijalanpuisto**
2027-2031 | 12,1 milj
- **Leinolan koulun ja päiväkodin perusparannus**
2029-2031 | 20,2 milj.
- **Eteläisen alueen uimahalli**
2028 | 12,5 milj
- **Sara Hildénin museon laajennus**
Suunnittelu 2027-2028 | 32 milj.
- **Kauppahallin perusparannus**
Suunnittelu 2027
- **Taidekeskus Mäntinrannan perusparannus**
2027-2028 | 4,6 milj.
- **Tesoman uimahallin perusparannus**
2028-2030 | 10,4 milj.
- **Koillis-Tampereen uimahalli**
Suunnittelu 2029
- **Hatanpään entisen pesularakennuksen perusparannus**
2028-2029 | 3,5 milj.
- **Takahuhdin taidekeskuksen perusparannus**
2028-2029 | 4,7 milj.

Talonrakennus- investoinnit kartalla

TAMPERE.
FINLAND

Talonrakennusinvestoinnit 2026-2029

- Uudis- ja lisärakennukset, varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus
- Uudis- ja lisärakennukset, kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut
- ◆ Perusparannushankkeet, varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, lukiokoulutus
- ◆ Perusparannushankkeet, kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut
- ◆ Perusparannushankkeet, konsernihallinto ja muut kiinteistöt

Nostoja palvelualueiden budjeteista

Sivistyksen palvelualue

- Luokkakokoja suojellaan säästöistä huolimatta eivätkä ne kasva 2026
 - Varhais- ja perusopetuksen henkilöstömäärä kasvaa 45 henkilötyövuodella lasten ja nuorten määrän kasvaessa
- Taidemuseon rakentaminen alkaa 2026
- Nekalan kulttuurikeskus avautuu yleisölle ja taiteilijoiden työskentelytilojen vuokraus alkaa. Tullikamarin perusparannus valmistuu.
- Urheiluinvestointeja edistetään ja uimahalleihin panostetaan valtuustokaudella

Pormestarin talousarvion muutokset sivistyksen palvelualueelle

- Vahvistamme koulujen tasa-arvorahaa 400 000 eurolla
 - Koulutuksellisen tasa-arvon määrärahalla tuetaan koulutuksellisen tasa-arvon ja laadun kehittämistä kohdentamalla tukea erityisesti niille kouluille ja päiväkodeille, jotka sijaitsevat sosioekonomisten mittarien osalta eniten tarvitsevia
- Kulttuuri-, liikunta ja urheilutapahtumien tukimallin kehittämiseksi 350 000 euroa
 - Luomme rahoitusmallin merkittäville toistuvilla tapahtumilla, kuten Tampereen pianokilpailulle ja Tampere Tennis Openille sekä joukkueurheilun sarjatapahtumille
- Kaanaan moottorikeskuksen siltarahoitus 75 000 euroa
 - Luomme 2026 aikana toimintamallin, jossa Teiskon lentokentästä vastaisi kaupallinen toimija ja viereisen moottorikeskuksen harrastustoiminta turvataan

Elinvoiman palvelualue

- Lisätään lukiopaikkoja 40 kpl ja aloitetaan englanninkielinen lukio-opetus Pyynikin lukiossa, joka myös aloittaa toimintansa uusissa tiloissa.
- Edistetään strategisen elinkeinopolitiikan ajankohtaisia painopisteitä, kuten sirukehitystä sekä puolustusteollisuuden liiketoiminta- ja innovaatioekosysteemien kasvua.
- Työllisyydenhoitoa kehitetään monelta kantilta:
 - Palkkatuen uudet mallit - tuki kohti pysyvää työllistymistä
 - Eläkekokeilu
 - Uusi start-up palvelukokonaisuus
- Maa- ja asuntopolitiikan uusia linjauksia valmistellaan

Pormestarin talousarvion muutokset elinvoiman palvelualueelle

- Tuemme retkeilyn palveluohjelmaa 150 000 eurolla
 - Kiinteistötoimi ja Ekokumppanit Oy kehittävät kahdeksaa tunnistettua retkeilykokonaisuutta: Kauppi-Niihama, Länsi-Tampere, Peltolammi-Hervantajärvi, Näsijärven vesistö, Pyhäjärven vesistö, Ojala, Kintulampi ja Maisansalo-Terälahti. Tämän lisäksi reittejä ja retkeilyn olosuhteita parannetaan koko kaupungissa.
- Nostamme Muumit matkailun ja kansainvälistymisen yhdeksi kärjeksi 200 000 eurolla
 - Edistämme Muumien näkyvyyttä kaupungissa ja teemme niistä pysyvän nähtävyyden Tampereelle, huomioimalla varsinkin kehitysmahdollisuudet Viikinsaaressa, Eteläpuistossa ja Särkänniemessä.

Kaupunkiympäristön palvelualue

- Ratikka jatkaa laajenemistaan Pirkkalaan ja Linnainmaalle
- Uutena kehitysohjelmana aloittaa Etelän kasvusuunta –kehitysohjelma
- Kohtuuhintaisen asumisen edistämistä jatketaan
 - Tontinluovutukset kohtuuhintaiseen rakentamiseen
 - Kohtuuhintaisen asumisen turvaaminen kumppanuusmallilla
 - Asunnottomuuden vähentäminen yhteistyössä hyvinvointialueen ja järjestöjen kanssa
- Kaupunki valmistautuu tulevaan kasvuun aktiivisella kaavoituksella sekä asunto- ja maapoliittisilla toimenpiteillä
 - Kaavoitamme vuodessa asuntoja yli 3 000 asukkaalle

Pormestarin huomiot kaupunkiympäristön toimialalle

- Rakennamme Valssipadonraitin pyöräilyn pääväylänä Rongankadulta Puutarhakadulle Frenckellin kautta
- Päivitämme kaupungin luonnonsuojeluohjelman
- Saavutettavuuteen ja liikkumiseen eri tavoin panostetaan
- Pyritään vähentämään rakennushankkeista koituvia haittoja

Kaikkien Tampere

Kehitysohjelma

Kaikkien Tampere – kehitysohjelma 2026–2029

- Käynnistämme pormestariohjelman toteuttamiseksi uuden yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä voimakkaasti edistävän kehitysohjelman.
- Tavoitteenamme on, että Tampereen palvelut, toimintatavat ja ilmapiiri vastaavat moninaistuvan väestön tarpeisiin. Teemme Tampereesta yhteisöllisyyden edelläkävijän ja kaupungin, jossa jokaisella on entistä paremmat edellytykset hyvinvointiin.
- Kehitysohjelmaan kohdistetaan 1,9 milj. € rahoitus.
- Hyvinvoinnin kehitysohjelma ja Tampere Welcoming city -kehitysohjelmat päättyvät ja niiden ansiokasta työtä ja keskeisiä sisältöjä jatketaan osana Kaikkien Tampere -ohjelmaa.
- Kehitysohjelma kohdistuu eri ihmisryhmiin ja toiminnassa painottuvat kaupunginosat.

KAIKKIEN TAMPERE

Yhdenvertainen.

- Kaupunkitasoinen yhdenvertaisuuskampanja
- Tapahtumia eri ihmisryhmien tukemiseksi ja juhlistamiseksi
- Koulutusta ja toimintamalleja inklusiosta kaupungin yksiköille ja sidosryhmille
- Päätösten vaikutusten ennakkoarvioinnin uudistaminen

Yhteisöllinen.

- Avoimet kädentaitopajat Tammelaan ja keskustaan
- Uudet yhteisökeittiöt ja kohtaamispaikat mm. keskustaan, Linnainmaalle ja Kaukajärvelle
- Kalevanhallin yhteisötoiminnalle jatkoa
- Karttapalvelu kohtaamispaikoista
- Uusia toimintamalleja eri ihmisryhmien ja sukupolvien kohtaamisiin
- Uusi rahoitusinstrumentti kaupunginosien asukkaiden omien ideoiden toteuttamiseen

Apuna ja tukena.

- Määräaikainen lisärahoitus ruoka-apuun ja köyhyystyöhön
- Uusi verkostomainen digituen toimintamalli arjessa selviytymisen tueksi
- Vapaaehtoistyön vahvistaminen järjestöjen kanssa
- Asiantuntijuuden kasvattaminen verkostoissa nuorten mielenhyvinvoinnin tueksi.

Kaupunginosien kehittäminen

Yhteistyö järjestöjen, hyvinvointialueen, seurakunnan ja muiden toimijoiden kanssa

Kuva: Mikko Vares, © Moomin Characters™

Muumit – matkailun ja kansainvälistymisen kärkenä

- Tampere on maailman ainoan Muumimuseon koti, joka perustuu Tove Janssonin lahjoittamaan muumitaiteen kokoelmaan.
- Muumimuseo ja sen kokoelma ovat ainutlaatuisia ja kansainvälisesti kiinnostavia.
- Rahoitusta osoitetaan hankkeelle 200 000 €, josta puolet kohdennetaan Business Tampereen erillisrahoituksesta.
 - Rahoituksesta 100 000 euroa tulee kehitysohjelmalta, 100 000 euroa Business Tampereen tilauksesta. Lisäksi ohjelmaan on osoitettu 50 000 euroa vuoden 2025 talousarviosta
- Kaupunki solmi kumppanuussopimuksen Muumien 80-vuotisjuhlavuoden yhteydessä Moomin Charactersin kanssa. Yhteistyöllä vahvistetaan Tampereen elämystaloutta, kaupunkikehitystä ja kansainvälistä näkyvyyttä.
- Vuonna 2026 painotetaan kansainvälisten toimenpiteiden laajentamista ja uusien toimintamahdollisuuksien innovointia.
 - Toteutetaan muumimuseon kokoelmiin pohjautuvia POP UP -näyttelyitä kansainväliseen kiertoon
 - Vahvistetaan kansainvälistä matkailumarkkinointia

TAMPERE.
FINLAND

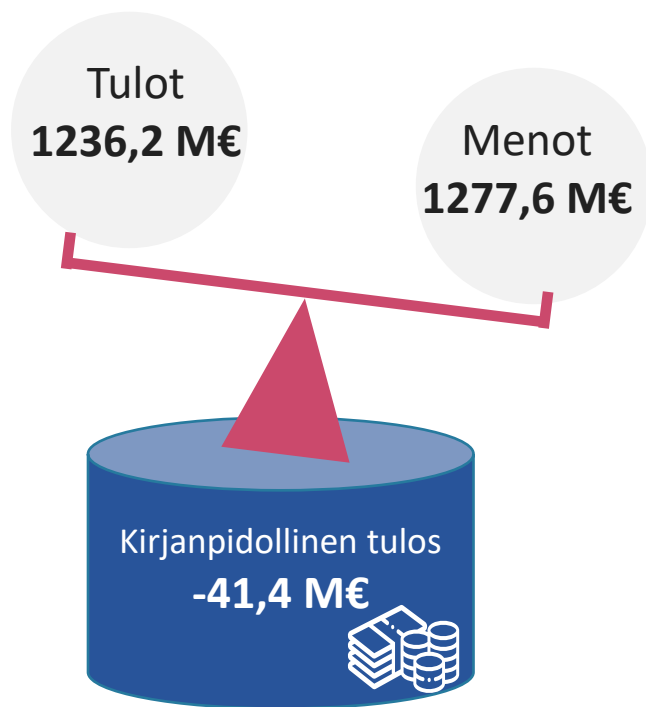
KIITOS!

Tampereen kaupungin talousarvio 2026

Konsernijohtaja Juha Yli-Rajala
22.10.2025

Tulos- laskelma

Kaupungin 2026 talous tiivistetysti

- Tilikauden kirjanpidollinen tulos on **-41,4 M€** (Enn. 8/2025 -55,8 M€). Tulokseen sisältyy omaisuuden myyntivoittoja 35,5 M€ (Enn. 8/2025 67,9 M€).
- Taloustilanne on erittäin haastava. Toiminnallisessa tuloksessa on merkittävä rakenteellinen alijäämä, mikä edellyttää talouden tasapainottamisen jatkamista.
- Kunnan tuloveroprosentti on **7,60 %**. Talousarviossa ei esitetä veron korotuksia.
- Vuosikate on **96,3 M€** ja nettoinvestoinnit ovat **230,7 M€**. Investointien tulorahoitusprosentiksi muodostuu 42 %.
- Lainamäärä on **1,208 mrd.€** (Enn. 8/2025 1,058) 4 524 €/asukas. Tulorahoitus ei riitä investointien rahoittamiseen, joten **lainamäärä kasvaa 150 M€**
- Nettomenojen kasvu vuoden 2025 ennusteeseen verrattuna on **17,8 M€** eli **2,3 %** johtuen palvelutarpeen kasvusta ja kunta-alan palkkaratkaisusta. Muutoksesta on eliminoitu kertaluonteiset omaisuuden myyntivoitot.

Tuloslaskelma 2024–2029

sisäiset erät poistettu

Tuloslaskelma (milj. euroa)	TP 2024	TP 2025 Enn*	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatulot	322,2	379,0	351,0	349,8	354,0	352,5
Toimintamenot	-973,3	-1 094,5	-1 116,7	-1 146,0	-1 170,1	-1 191,5
Toimintakate	-651,2	-715,5	-765,7	-796,2	-816,1	-839,0
Verotulot	651,2	646,0	687,0	715,0	742,0	774,2
Valtionosuudet	83,1	124,2	142,5	148,7	163,0	168,5
Rahoitustulot ja -menot	25,9	26,7	32,5	28,9	24,3	18,2
Vuosikate	109,0	81,4	96,3	96,4	113,2	122,0
Poistot ja arvonalentumiset	-140,7	-137,2	-137,7	-133,5	-140,3	-145,2
Satunnaiset erät	204,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilikauden tulos	172,6	-55,8	-41,4	-37,0	-27,2	-23,3

- Tampereen Vesi liikelaitoksen yhtiöittämisellä on merkittäviä vaikutuksia vuoden 2024 lukuihin. Vuoden 2024 tilikauden tulos ilman satunnaisia eriä on -31,7 M€.
- Vuoden 2025 luvut sisältävät TE-uudistuksen vaikutukset toimintatuloihin ja –menoihin ja valtionosuuksiin.
- Vuosien 2026-2029 yhteenlaskettu tulos on alijäämäinen 128,9 M€.

Talousarvion sisältämät lisäykset ja sopeuttamistoimenpiteet 2026

Toimintakate TA 2026 (1000 euroa)	Lakimuutosten, palvelutarpeen kasvun ja kustannustason nousun aiheuttamat lisäykset	Talouden tasapaino-ohjelman sopeuttamistoimenpiteet*	Yhteistoiminta-neuvotteluissa käsitellyt tehostamistoimenpiteet**	Osuus henkilöstömenoista***	Netto****
Kasvatus- ja opetuslautakunta	-10 170	2 699	1 399	0,6 %	-6 072
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta	-1 679	2 976	572	1,1 %	1 869
Elinvoima- ja osaamislautakunta	-5 653	3 225	1 962	1,4 %	-466
Asunto- ja kiinteistölautakunta	-7 022	728	70	1,5 %	-6 224
Yhdyskuntalautakunta	-825	2 456	964	4,1 %	2 595
Joukkoliikennelautakunta	-1 900	2 811	103	6,0 %	1 014
Konsernihallinto	-430	3 708	1 841	5,3 %	5 119
Yhteensä	-27 679	18 603	6 911	1,4 %	-2 165

* Sopeuttamistoimenpiteet sisältävät yksiköiden esittämät toimenpiteet ja keskitetysti valmistellut kaikkia yksiköitä koskevat toimenpiteet.

** Yhteistoimintaneuvotteluissa käsiteltyjen toimenpiteiden koko vuotinen vaikutus vuoden 2027 alusta alkaen 10,6 M€.

*** Yhteistoimintaneuvotteluissa käsiteltyjen tehostamistoimenpiteiden osuus henkilöstömenoista.

**** Taulukossa esitettyjen muutosten lisäksi lautakuntien toimintakatteen muutokseen vaikuttaa mm. kunta-alan palkkaratkaisun kustannusvaikutus, sisäisten vuokrien muutos, pysyvien vastaavien myyntivoittojen muutos sekä muut talousarviopohjan korjaukset ja siirrot.

Taloussuunnitelman sisältämät lisäykset ja sopeuttamistoimenpiteet 2026-2028

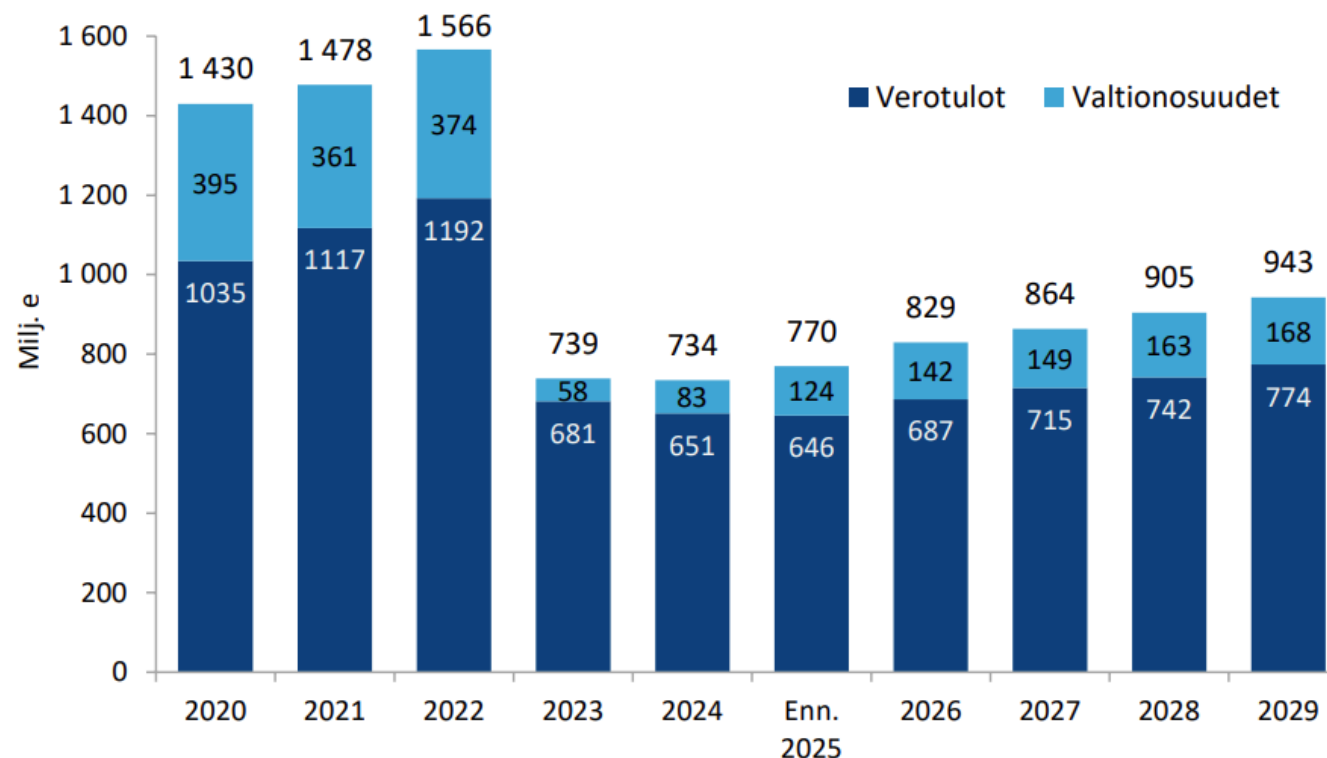
Toimintakate 2026-2028 (1000 euroa)	Lakimuutosten, palvelutarpeen kasvun ja kustannustason nousun aiheuttamat lisäykset	Talouden tasapaino- ohjelman sopeuttamis- toimenpiteet	Yt-neuvottelujen tehostamistoimenpiteet (koko vuotinen vaikutus)	Osuus henkilöstömenoista	Netto
Kasvatus- ja opetuslautakunta	-17 821	5 838	1 694	0,7 %	-10 290
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta	-1 679	3 669	1 073	2,1 %	3 063
Elinvoima- ja osaamislautakunta	-5 653	4 905	3 892	2,9 %	3 144
Asunto- ja kiinteistölautakunta	-7 022	728	154	3,2 %	-6 140
Yhdyskuntalautakunta	-775	5 156	1 216	5,1 %	5 597
Joukkoliikennelautakunta	-5 400	6 811	103	6,0 %	1 514
Ratikka (Yla ja Jolila)	-10 270				-10 270
Konsernihallinto	-369	6 818	2 493	7,2 %	8 942
Yhteensä	-48 989	33 925	10 625	2,1 %	-4 439

Huom! Tulevien vuosien kehitykseen sisältyy paljon epävarmuustekijöitä ja kaikkia tulevien vuosien palvelutarpeita ei ole välttämättä tunnistettu.

Huom! Ratikan vastike nousee 2029 5,47 M€ eli lisäystarve 2026-2029 on yht. 15,74 M€

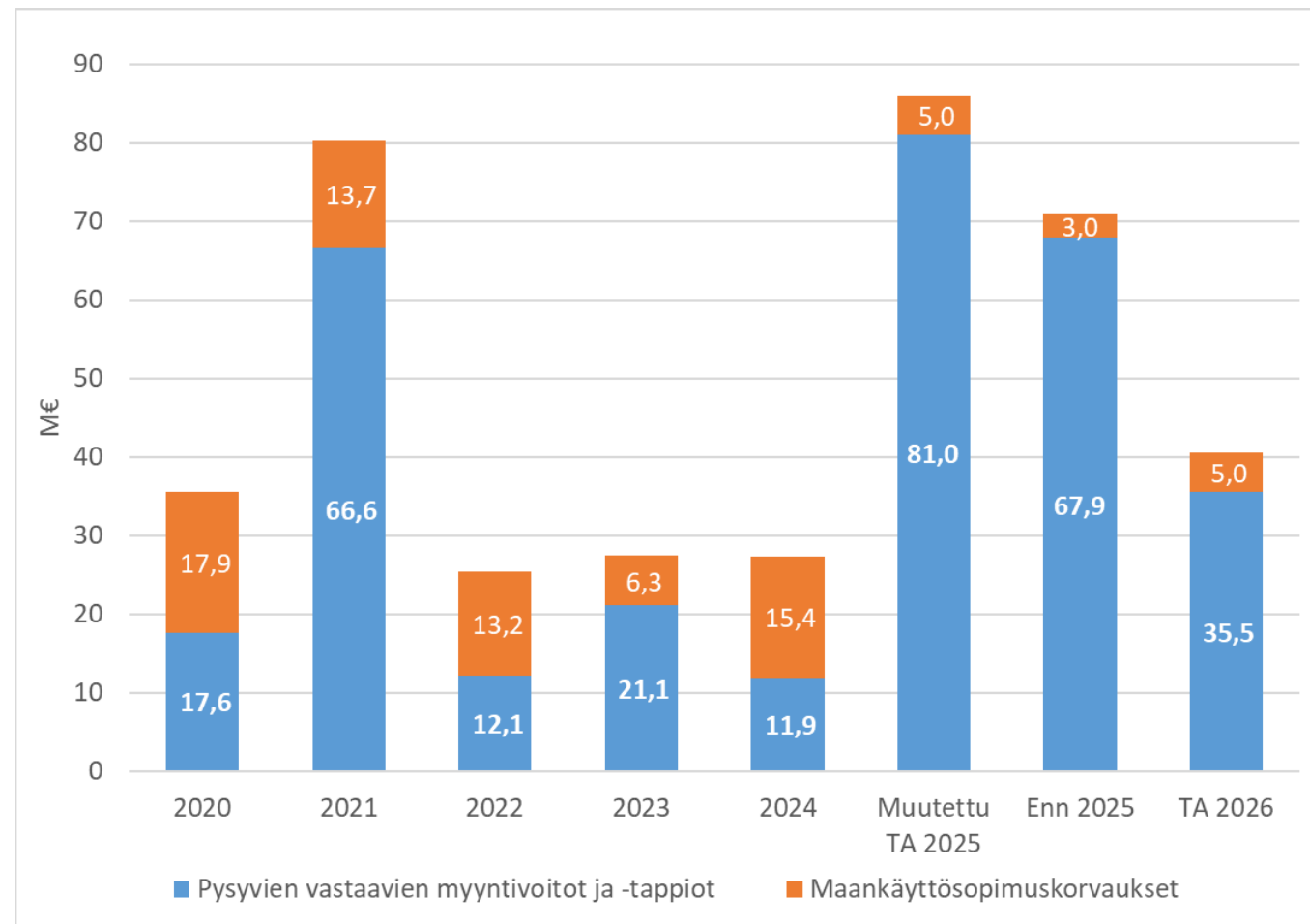
Verorahoitus 2020–2029

- Sote-uudistuksen myötä verorahoituksen taso aleni merkittävästi (-52,8 %) vuonna 2023.
- Vuonna 2023 kunnille tilitettiin verotuloja vielä osittain vuoden 2022 veroperusteilla, mikä lisäsi vuoden 2023 verokertymää (ns. verohännät olivat noin 65 M€). Vuonna 2024 verorahoitus aleni 0,7 % ”verohäntien” poistuttua.
- TE-uudistus nosti merkittävästi vuoden 2025 valtionosuuskertymää. Verotulojen heikosta kehityksestä huolimatta verorahoituksen kasvuarvio on kokonaisuutena 4,9 %.
- Vuonna 2026 verorahoituksen kasvu on yhteensä 59,3 M€ (7,7 %), mikä koostuu verotulojen 41,0 M€ (6,3 %) ja valtionosuuksien 18,3 M€ (14,7 %) kasvusta.
- Taloussuunnitelmavuosina verorahoituksen kasvu on arviolta hieman yli 4 % vuosittain. Arvioihin liittyy paljon epävarmuustekijöitä.

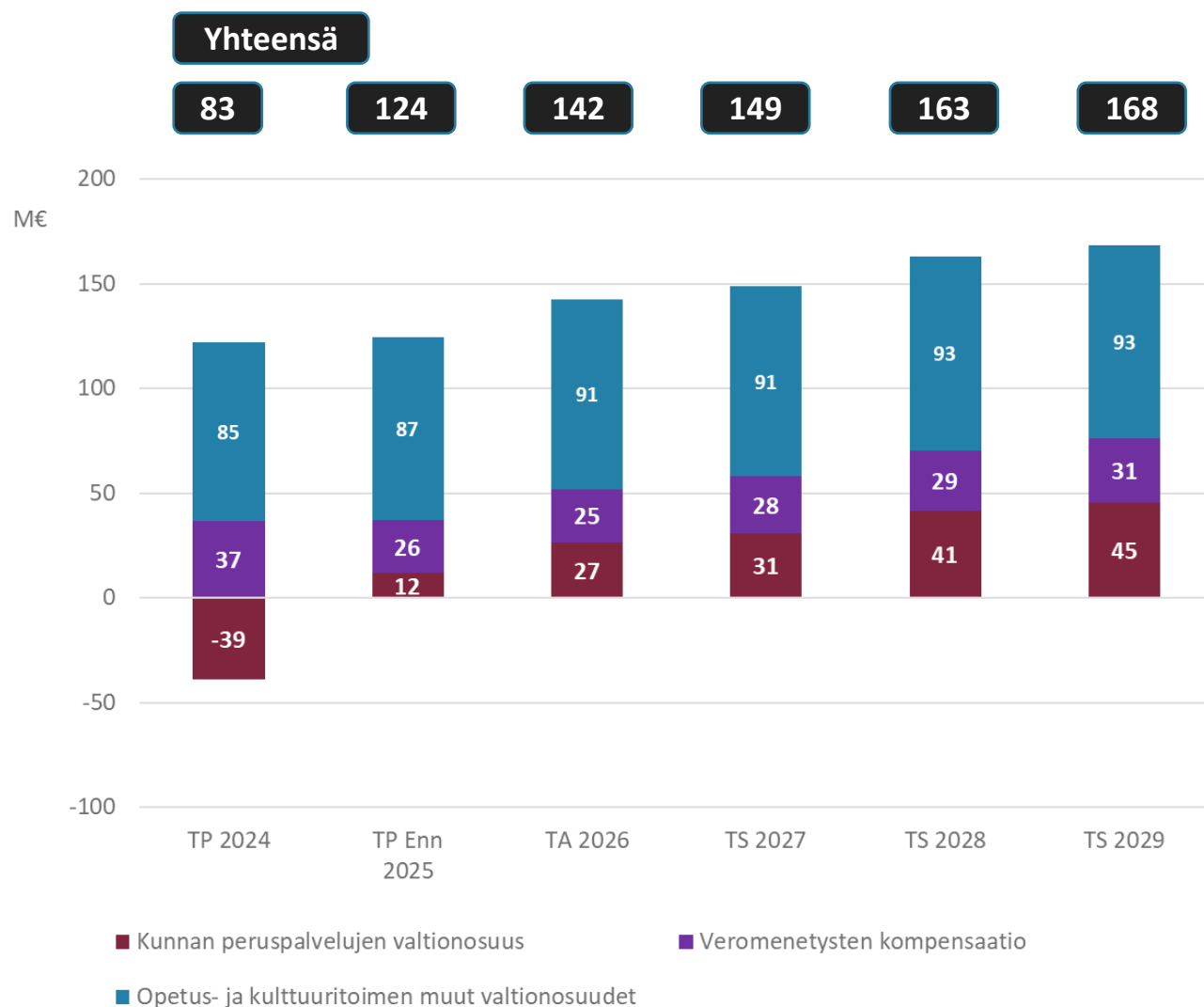
Pysyvien vastaavien myyntivoitot ja -tappiot sekä maankäyttösopimuskorvaukset

- Omaisuuden myyntivoittoja arvioidaan saatavan 35,5M€. Arvio sisältää tonttien ja rakennusten myyntivoittoja.
- Omaisuuden myynneillä rahoitetaan investointeja ja hillitään lainamäärän kasvua.
- Maankäyttösopimuskorvauksia arvioidaan tuloutettavan 5,0 M€.

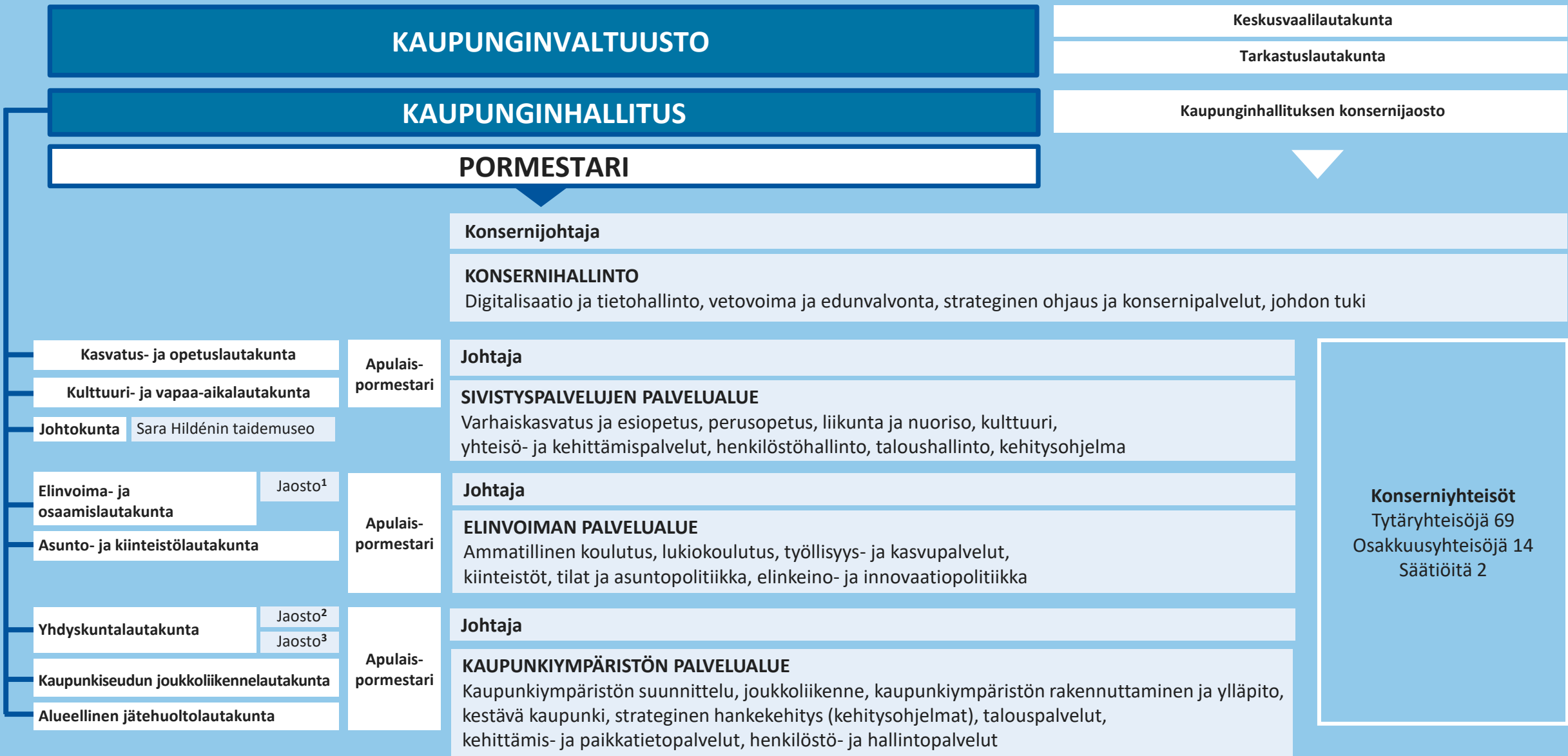
Valtionosuudet

- Vuonna 2025 TE-uudistukseen osoitettu laskennallinen rahoitus on noin 50 M€, mikä ei riitä kattamaan laajentuneiden työvoimapalvelujen ja työttömyysturvaetuuksien aiheuttamaa kustannusten kasvua.
- Vuonna 2026 valtionosuudet kasvavat yhteensä 18,3 M€. Peruspalvelujen valtionosuus on kasvamassa edellisestä vuodesta noin 14,9 M€. Merkittävin osa kasvusta aiheutuu leikatusta indeksikorotuksesta sekä valtion ja kuntien välisen kustannusten jaon tarkistuksen vaikutuksesta. Merkittävä muutos on myös verotulotasauksen muuttuminen positiiviseksi. OKM:n valtionosuus kasvaa 3,6 M€, mikä perustuu ammatillisen koulutuksen valtionosuusarvioon. Veromenetysten korvaus on 0,3 M€ vuoden 2025 tasoa alhaisempi.
- Valmisteilla olevassa valtionosuusuudistuksessa tulee huomioida suurten kaupunkien kasvun erityispiirteet. Valtionosuusjärjestelmän ns. sote-erät tulee poistaa uudistuksessa, jotta rahoitus kohdistuu oikeudenmukaisesti nykyisiin kuntatehtäviin. Lisäksi laajentuneiden työvoimapalvelujen ja työttömyysturvaetuuksien kustannusten kasvu on huomioitava uudistuksessa täysimääräisesti.

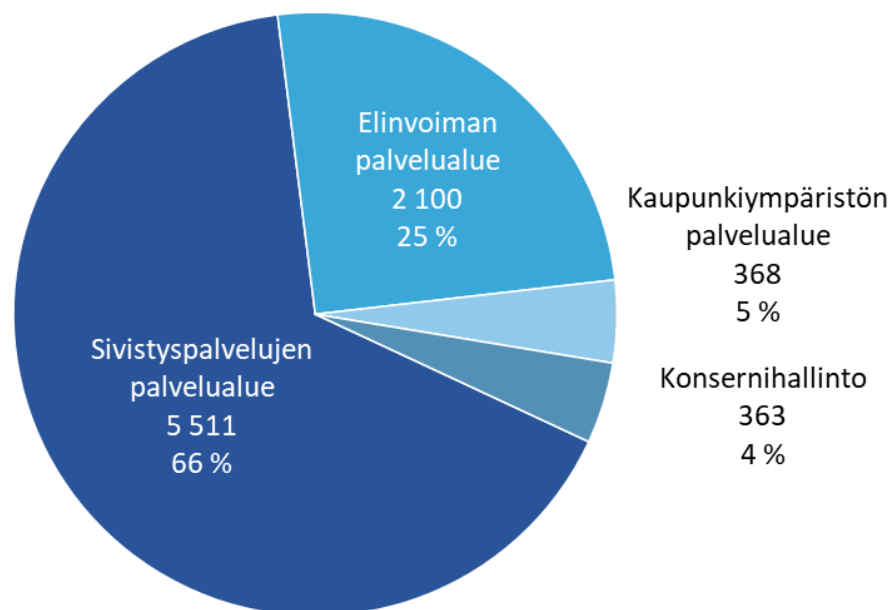
Henkilöstö

Tampereen kaupungin organisaatio 1.1.2026

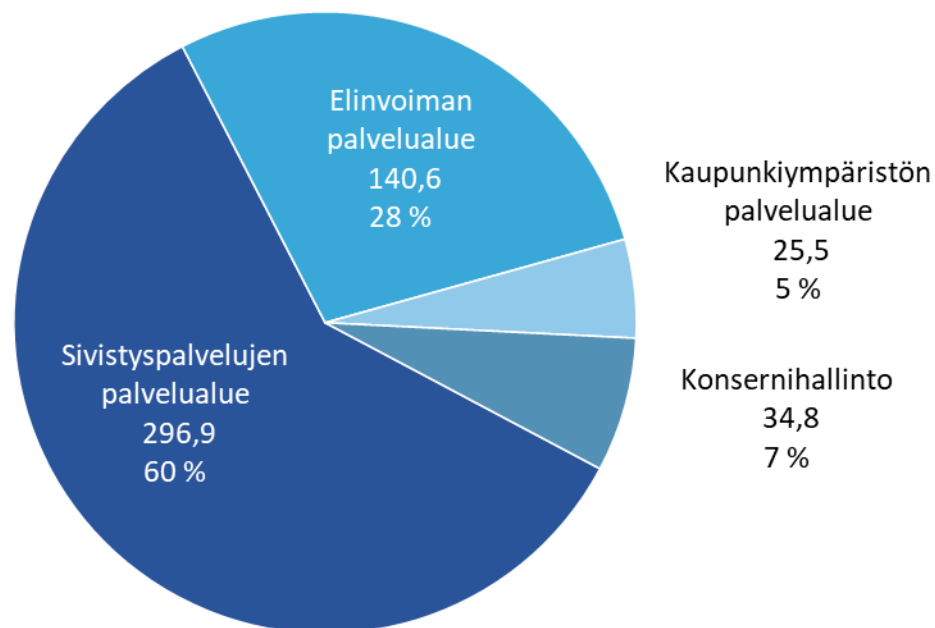
¹Työllisyysjaosto, ²Alueellisen ympäristöterveydenhuollon jaosto, ³ Ympäristö- ja rakennusjaosto

Henkilötyövuodet vähenevät 2026

- Henkilötyövuosien määrä vuoden 2026 talousarviossa on **8 342** palkallista henkilötyövuotta, jossa on vähennystä 78 henkilötyövuotta vuoden 2025 muutettuun talousarvioon nähden.
- Merkittävimmät muutokset:
 - Yhteistoimintaneuvottelujen vaikutuksena henkilötyövuodet vähenevät useissa yksiköissä.
 - Varhaiskasvatuksen lasten määrän kasvu sekä esi- ja perusopetuksen tuen lakiuudistus aiheuttavat puolestaan lisäyksiä henkilötyövuosiin.
- Lainsäädännön muutosten vuoksi palkkatuettua henkilöstöä ei vuonna 2026 ole enää lainkaan.

Henkilöstömenoja 2026 nostavat palkkaratkaisu sekä henkilösivukulut

- Vuoden 2026 talousarviossa henkilöstömenot ovat 497,8 miljoonaa euroa. Vuoden 2025 muutettuun talousarvioon nähden henkilöstömenot kasvavat 13,0 miljoonaa euroa (2,7 %).
- Kunta- ja hyvinvointialan työ- ja virkaehtosopimukset ovat voimassa 29.2.2028 saakka.
 - 1.8.2026 alkaen yleiskorotus 2,27 %
 - 1.10.2026 alkaen järjestelyerä 0,2 % ja kehittämisohjelmaerä 0,4 %
- Vuoden 2025 palkkaperinnön sekä vuoden 2026 palkankorotusten arvioitu vaikutus vuodelle 2026 on yhteensä noin 15,2 milj. euroa.
- Henkilösivukulujen nousu lisää kustannuksia noin 3,5 milj. Euroa.

Investoinnit ja rahoitus- laskelma

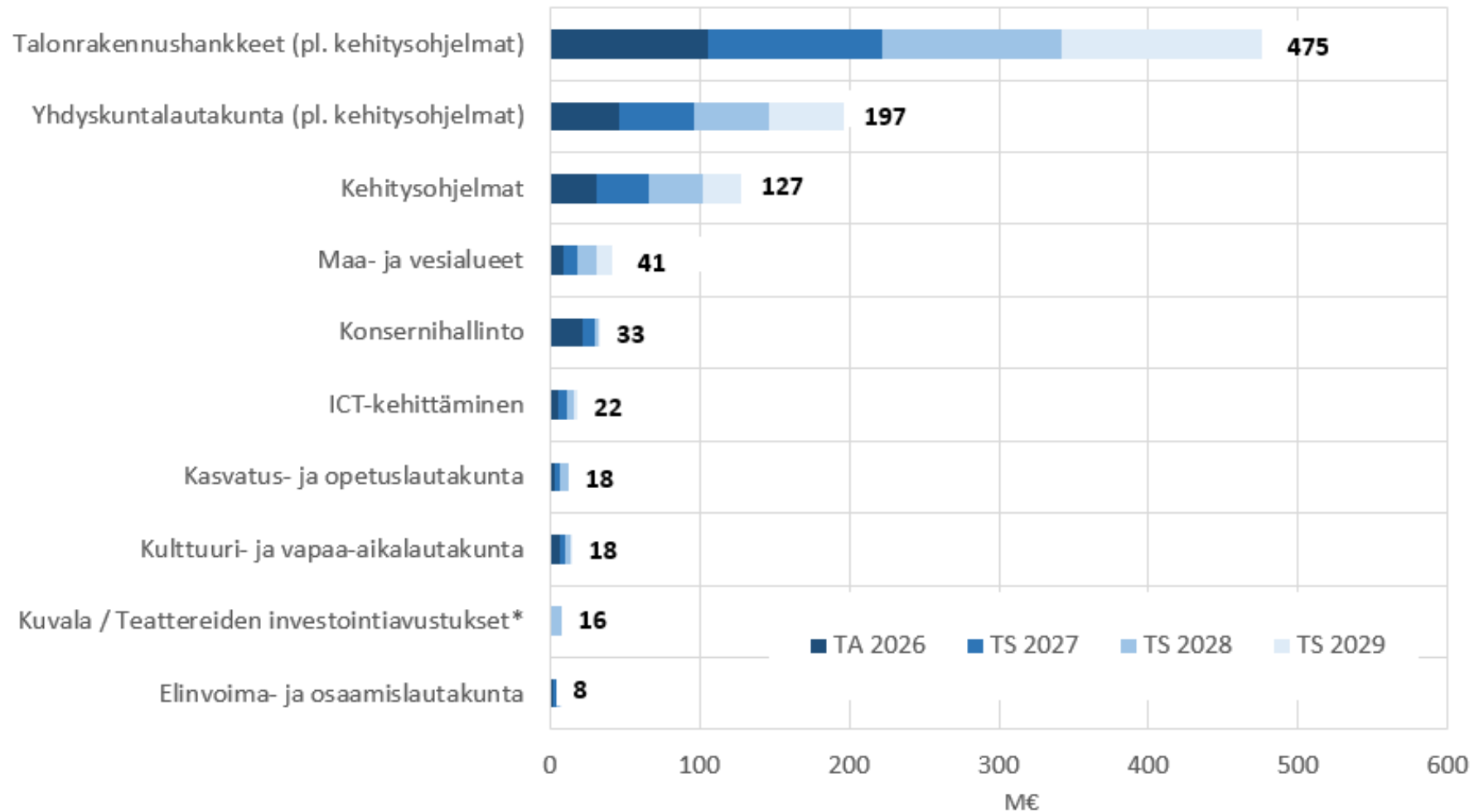
Investointien koonti

milj. euroa	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Bruttoinvestoinnit (investointimenot)	232,0	232,7	249,9	242,1
Nettoinvestoinnit (investoinnit - rahoitusosuudet)	230,7	232,7	249,9	242,1
Investointien rahavirta (nettoinvestoinnit - omaisuuden myynti)	190,8	204,2	224,9	217,1
Vuosikate	96,3	96,4	113,2	122,0
Investointien tulorahoitusprosentti	42 %	36 %	40 %	43 %

- Investoinnit (netto) ovat ensi vuonna yhteensä 230,7 M€ ja investointien tulorahoitusprosentti on 42 %.
- Lainamäärä kasvaa noin 149,5 M€ ja asukaskohtainen lainamäärä nousee 4 524 euroon.
- Vuosien 2026–2029 investointisuunnitelma nousee yhteensä 957 M€:oon, josta talonrakennushankkeiden osuus on lähes puolet, noin 475 M€.
- Vuonna 2026 suurimmat kokonaisuudet ovat talonrakennushankkeet ja yhdyskuntarakentamisen investoinnit.
- Taloussuunnitelmakauden nettoinvestointien vuotuinen keskiarvo on 238,9 M€.

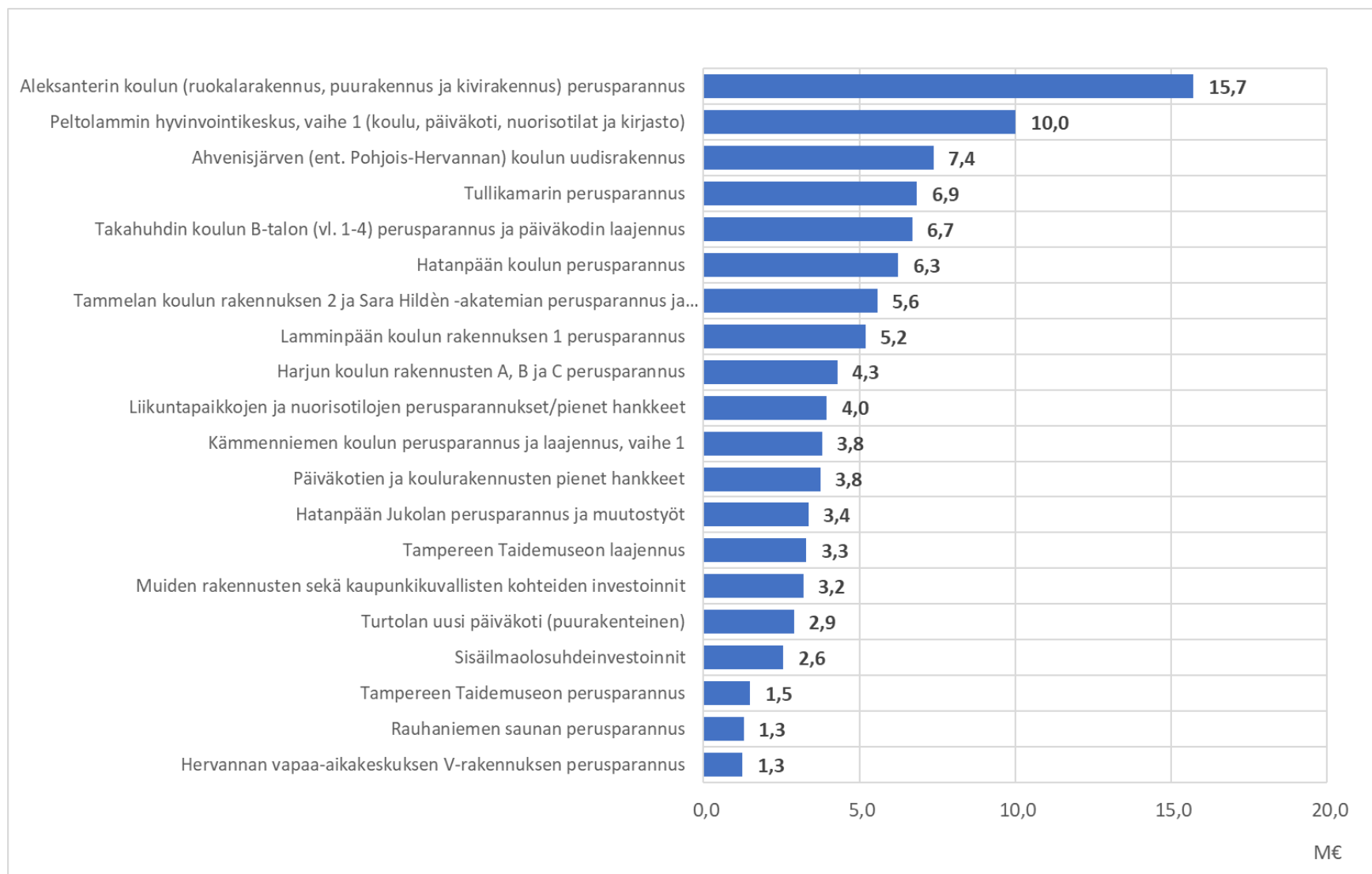
Nettoinvestoinnit 2026-2029

yhteensä 955 M€

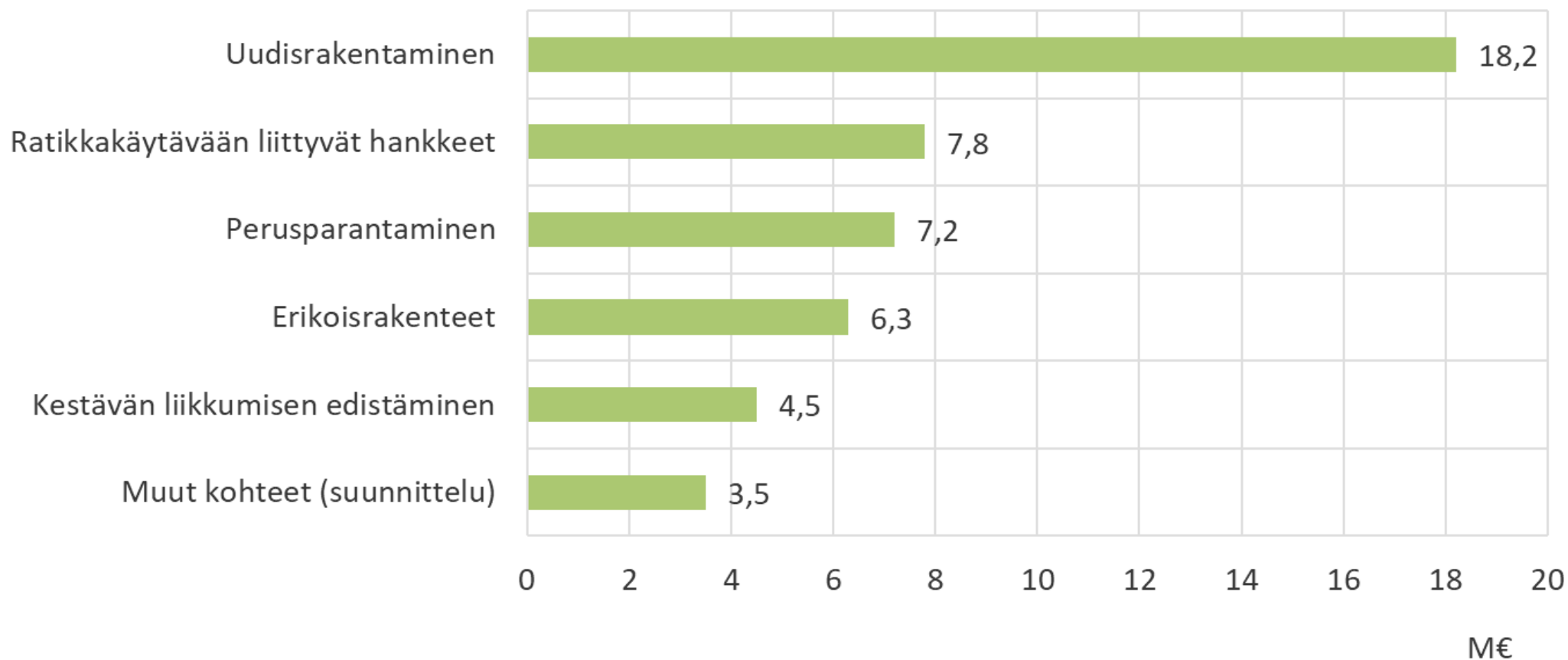
Suurimmat talonrakennushankkeet 2026

yhteensä 105,4 M€

Infrainvestoinnit vuonna 2026

yhteensä 47,5 M€

Rahoituslaskelma 2024-2029

Rahoituslaskelma (milj. euroa)	TP 2024	Alkup. TA 2025	TP 2025 Enn*	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Toiminnan rahavirta	301,7	24,9	13,5	60,7	69,8	88,2	97,0
Vuosikate	109,0	95,1	81,4	96,3	96,4	113,2	122,0
Satunnaiset erät	204,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tulorahoituksen korjauserät	-11,6	-70,2	-67,9	-35,5	-26,6	-25,0	-25,0
Investointien rahavirta	-105,4	-127,4	-138,9	-190,8	-204,2	-224,9	-217,1
Investointimenot	-314,0	-226,9	-245,5	-232,0	-232,7	-249,9	-242,1
Rahoitusosuudet	3,4	1,9	3,4	1,3	0,0	0,0	0,0
Pysyvien vastaavien myyntitulot	205,3	97,6	103,2	40,0	28,5	25,0	25,0
Rahoituksen rahavirta	-193,0	120,6	114,0	148,4	151,4	154,1	142,0
Antolainasaamisten lisäys	-284,6	-0,1	-1,1	-1,3	-1,3	-1,4	-1,5
Antolainasaamisten vähennys	1,7	0,1	0,5	0,1	0,2	0,2	7,2
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	177,0	164,0	184,0	206,0	216,0	226,0	211,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-67,6	-43,4	-48,2	-56,5	-63,5	-70,8	-74,8
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-19,5	0,0	-21,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-19,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vaikutus rahavaroihin	-15,8	18,1	-11,3	18,3	17,1	17,3	21,8

TA 2026

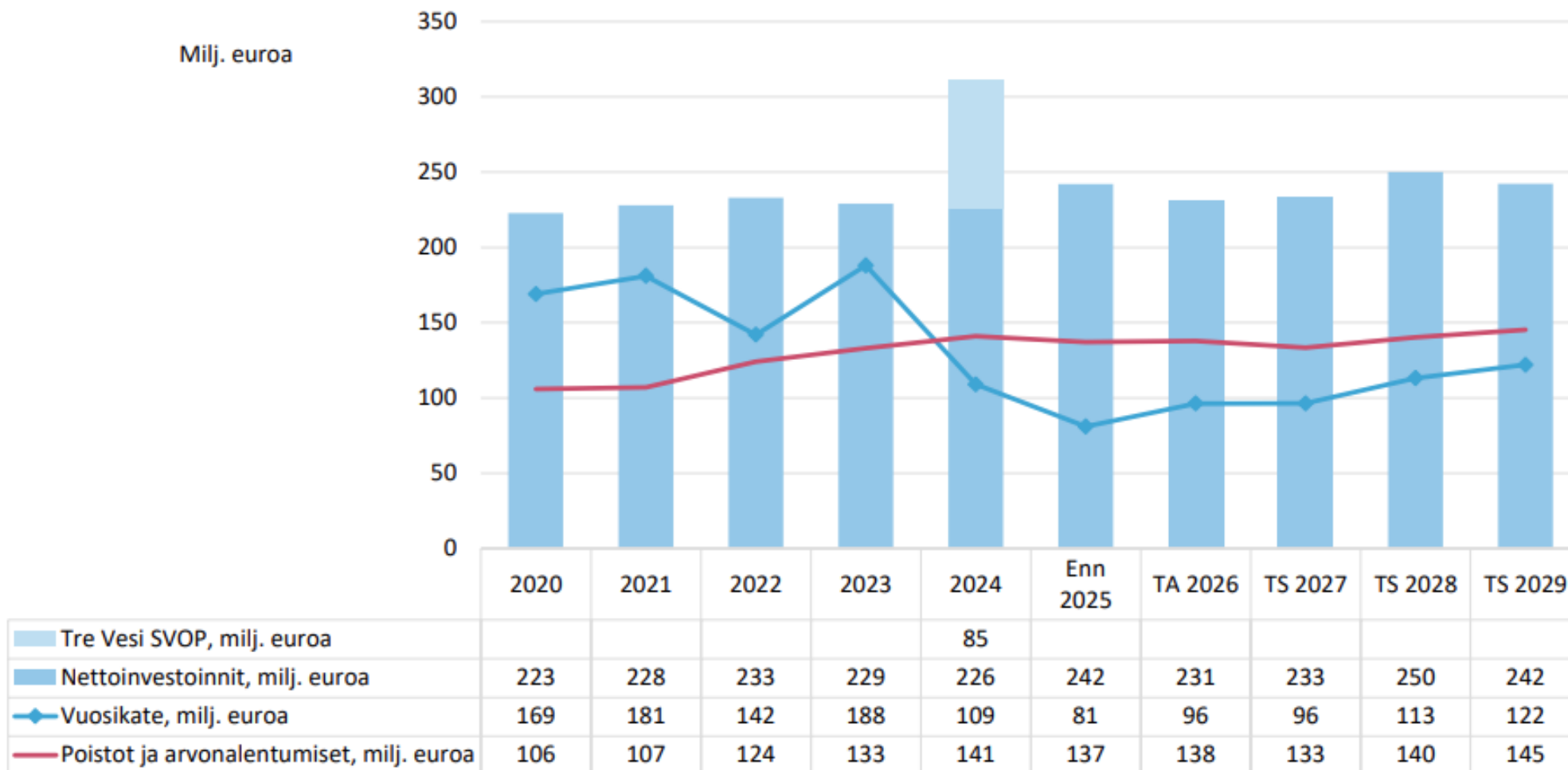
**INVESTOINTIEN
TULORAHOITUS
42 %**

**LAINAKANNAN
MUUTOS
149,5 M€**

**LAINAMÄÄRÄ
1 207,8 M€**

**LAINAMÄÄRÄ/AS.
4 524 €**

Tulorahoitus, investoinnit ja poistot

Tampere- konserni

Tampere-konserni 2026

TAMPEREEN KAUPUNKI

Kuntayhtymät:

- Pirkanmaan Liitto 45,58 %
- Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä 62,45 %

Merkittävimmät osakkuusyhteisöt:

- Tuomi Logistiikka Oy 29,11 %
- KOY Tampereen Monitoimiareena 40,00 %
- Hakametsän Kehitys Oy 40,00%
- Tuotekehitys Oy Tamlink 24,00 %
- YH Kodit Oy 21,86%
- Monetra Oy 21,00 %
- Monetra Pirkanmaa Oy 20,89 %

Säätiöt:

- Tammenlehväsäätiö
- Tampereen Vuokratalosäätiö

Tytärtyhtiöt

- Tampereen Energia -konserni 100 %
- Pirkanmaan Jätehuolto Oy 49,69 % (äänistä 65,33 %)
- Ekokumppanit Oy 90,57 %
- Tampereen kaupunkiseudun elinkeino- ja kehitysytio Business Tampere Oy 60,44 %
- Pirkanmaan Voimia Oy 82,00 %
- Tampereen Sarka Oy 100 %
- Tampere-talo -konserni 100 %
- Tampereen Särkänniemi -konserni 100 %
- Oy Runoilijan Tie 72,58 %
- Tampereen Messu- ja Urheilukeskus Oy 66,00 %
- Finnpark -konserni 100 %
- Tampereen Vuokra-asunnot Oy 100 %
- Pirkan Opiskelija-asunnot Oy 100 %
- Tampereen Palvelukiinteistöt Oy 100 %
- TREDU-Kiinteistöt Oy 66,46 %
- Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy 71,20 %
- Tullinkulman Työterveys -konserni 75,19 %
- Tampereen Raitiotie Oy 95,88 %
- Tampereen Tilapalvelut Oy 98,00 %
- Tampereen Infra Oy 98,00 %
- Hiedanrannan Kehitys -konserni 100 %
- Suomen Hopealinja Oy 100 %
- Tampereen Vesi Oy 100%
- Vilusen Rinne Vuokra-asunnot Oy 100 %
- Nurmi Resort Oy 100%
- Tampereen Kaupunkiliikenne Oy 100%
- Visit Tampere Oy 100 %

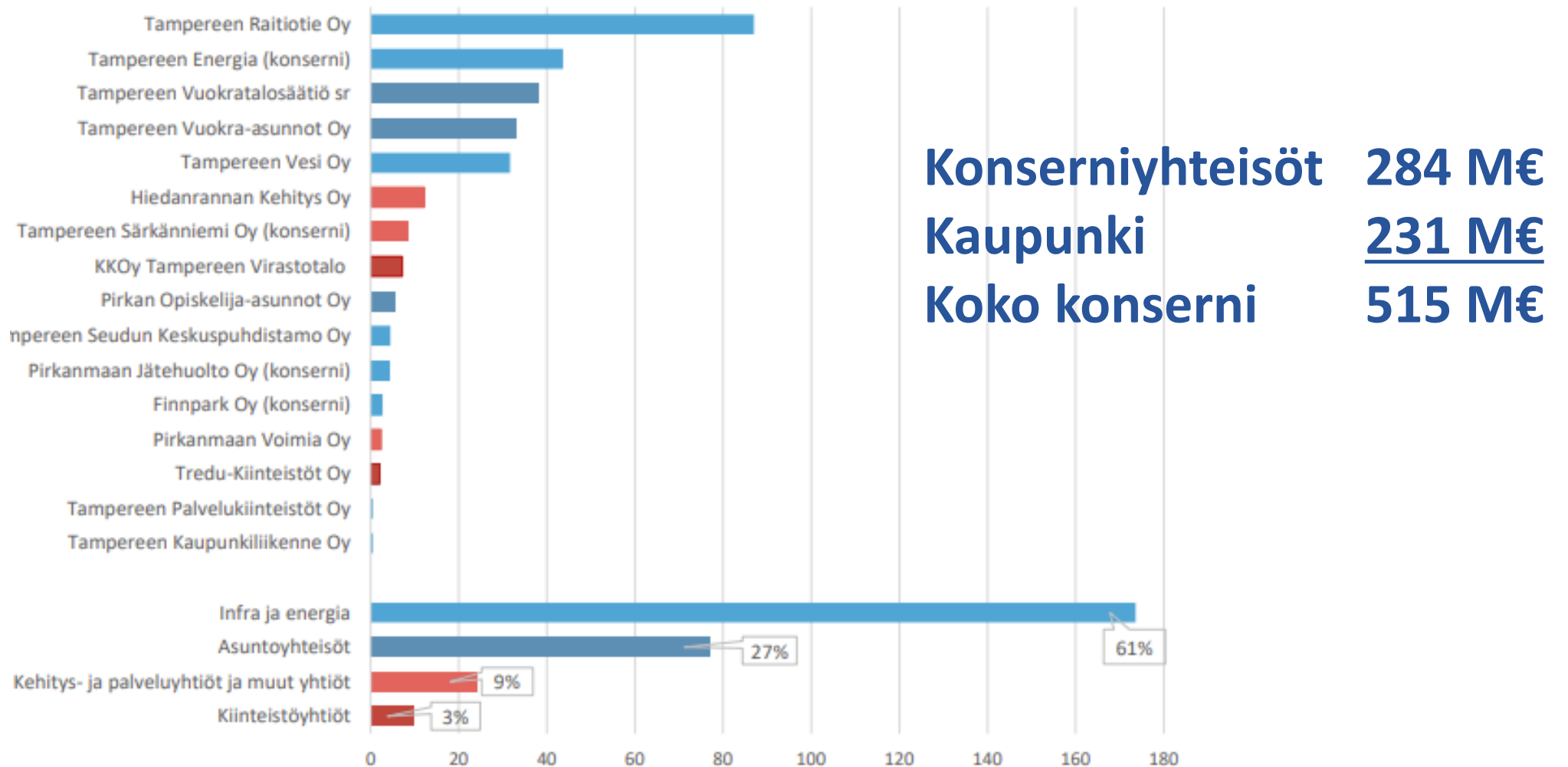
Tytäryhteisöjen arviot tunnusluvuihin 2026

1 000 euroa	Liikevaihto	Liikevaihdon muutos, %	Käyttökate	Nettotulos	Korolliset velat	Taseen loppusumma	Netto- investoinnit
Tampereen Energia -konserni	292 396	6,0 %	77 992	32 559	258 000	621 786	43 651
Finnpark konserni	30 704	2,0 %	10 881	2 417	49 964	121 500	2 500
Pirkanmaan Jätehuolto -konserni	57 576	0,6 %	8 718	675	3 300	60 880	8 755
Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy	36 000	0,0 %	24 050	1 998	338 351	361 020	-9 281
Tampereen Raitiotie Oy	37 074	-0,1 %	18 965	0	463 000	496 000	67 000
Tampereen Infra Oy	53 533	-6,8 %	1 032	624	0	9 600	0
Tampereen Vesi Oy	85 700	4,0 %	17 300	-19 100	299 000	420 500	31 600
Tampereen Särkänniemi Oy, konserni	22 200	12,0 %	4 300	200	16 500	39 000	8 700
Tampere-talo-konserni	22 000	3,5 %	100	100	0	9 500	100
Business Tampere Oy	6 752	1,0 %	10	0	0	4 086	10
Suomen Hopealinja Oy	3 050	-3,4 %	345	125	0	1 894*	0
Runoilijan Tie Oy	380	8,6 %	24	5	0	305	0
Visit Tampere Oy	1 775	-5,0 %	-35	0	0	701	0
Tampereen Kaupunkiliikenne Oy	24 100	-	2 500	200	-	14 000	500
Pirkanmaan Voimia Oy	103 261	2,0 %	4 776	1 889	0	24 000	2 377
Ekokumppanit Oy	1 270	0,0 %	0	0	0	900	0
Tampereen Sarka Oy	2 298	5,6 %	1	8	0	1 050	0
Hiedanrannan Kehitys Oy	8 602	49,0 %	498	-1 179	18 000	51 800	11 823
Tullinkulman Työterveys -konserni	25 400	0,0 %	250	0	0	5 000	0
Tammenlehväsäätiö sr	16 943	2,1 %	1 239	278	926	27 369	200
Pirkan Opiskelija-asunnot Oy	16 200	4,9 %	6 140	380	112 000	132 600	3 400
Tampereen Vuokra-asunnot Oy	33 500	18,4 %	10 671	680	167 800	237 436	33 000
Tampereen Vuokralosäätiö sr	84 494	0,2 %	32 111	4 438	356 617	498 029	17 559
Vilusen Rinne Vuokra-asunnot Oy	9 251	0,5 %	3 405	215	59 261	72 164	-1 700
Tampereen Tilapalvelut Oy	171 061	-9,9 %	682	400	0	24 670	300
Tampereen Palvelukiinteistöt Oy	7 000	5,1 %	3 500	980	4 481	40 400	500
TREDU-Kiinteistöt Oy	20 698	9,8 %	13 000	950	52 502	179 000	2 000
Tampereen Messu- ja Urheilukeskus Oy	4 400	1,2 %	1 474	0	12 194	23 318	400
KKOy Tampereen Virastotalo	4 561	782,2 %	3 858	-1 082	57 625	75 463	7 200
Nurmi Resort Oy	0	0,0 %	-103	-95	0	460	150
Yhteensä	1 182 179		247 684	27 665	2 269 521	3 554 431	230 744

Kaupungille maksettavat osingot

Yhtiö (1 000 euroa)	TP 2024	TP Enn 2025	TA 2026
Tampereen Energia Oy	20 000	20 000	25 000
Finnpark Oy	1 000	2 000	2 000
Tampereen Särkänniemi Oy	1 000	1 500	1 400
YH Kodit Oy	468	583	575
Tampereen Palvelukiinteistöt Oy	500	2 000	3 900
Pirkanmaan Jätehuolto Oy	938	345	350
Tampereen Tilapalvelut Oy	498	1 000	1 000
Annalan Vuokra-asunnot Oy	300	300	0
Tampereen Vuokra-asunnot Oy	570	570	570
Tampereen Infra Oy	504	0	500
Tuomi Logistiikka Oy	484	0	0
Kuntarahoitus Oyj	1 553	1 709	1 500
Yhteensä	27 816	30 007	36 795

Merkittävimpien konserniyhteisöjen investoinnit 2026

KIITOS

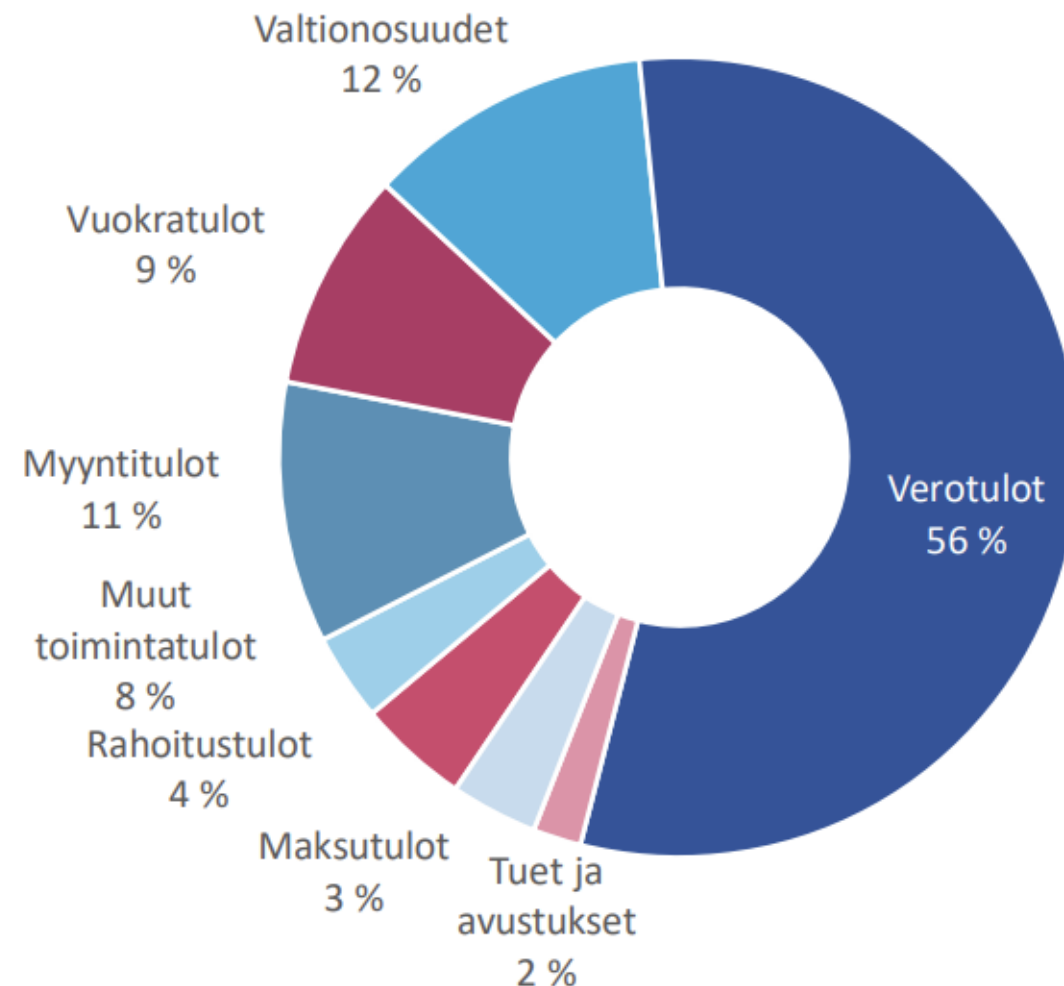
Liite 1

Tuloslaskelman tulot ja menot, hankinnat, verotulot sekä talousarvion rahavirrat

Tuloslaskelma 2026, tulot

sisäiset erät poistettu

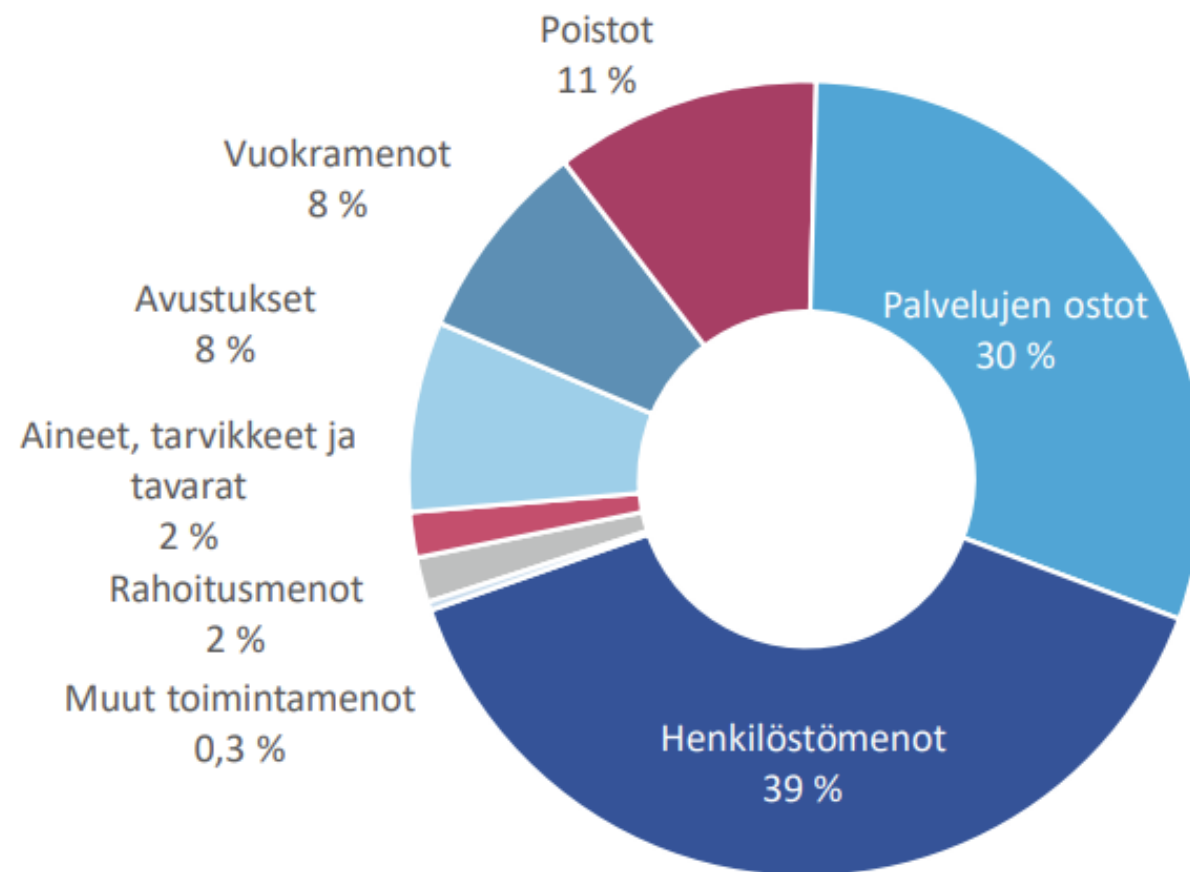
Milj. €	TA 2026	Enn. 2025
Verotulot	687,0	646,0
Valtionosuudet	142,5	124,2
Myyntitulot	130,4	127,5
Maksutulot	43,3	38,6
Vuokratulot	109,7	110,1
Muut toimintatulot	43,4	75,5
Rahoitustulot	55,7	49,2
Tuet ja avustukset	24,2	27,3
Yhteensä	1 236,2	1 198,4

Tuloslaskelma 2026, menot

sisäiset erät poistettu

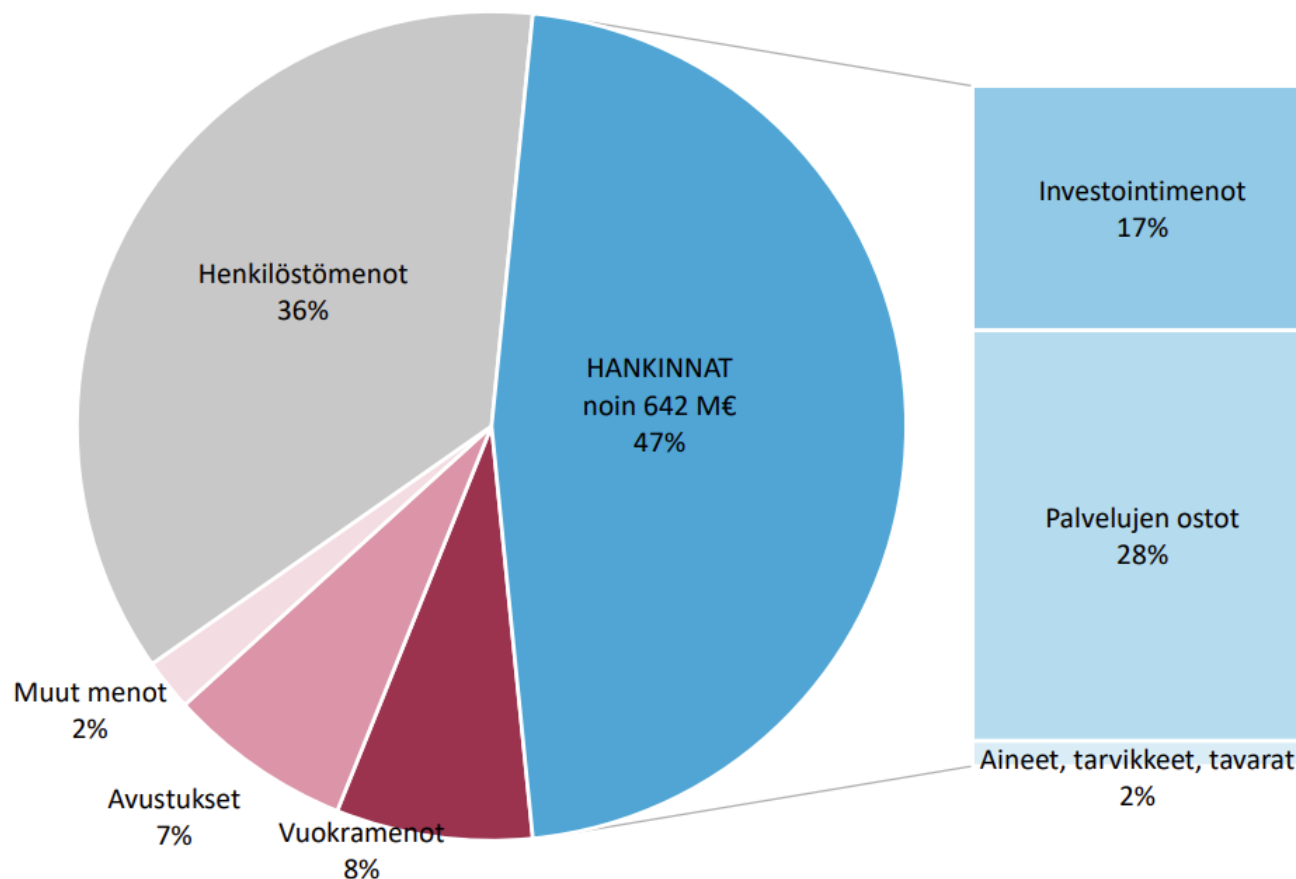
Milj. €	TA 2026	Enn. 2025
Palvelujen ostot	387,4	381,1
Henkilöstömenot	497,7	481,7
Avustukset	98,5	101,3
Vuokramenot	105,0	100,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	23,7	25,2
Rahoitusmenot	23,2	22,5
Muut toimintamenot	4,3	5,0
Poistot	137,7	137,2
Yhteensä	1 277,6	1 254,2

Toimintamenoista on vähennetty Valmistus omaan käyttöön -erän kautta oikaistavat menot.

Hankinnat

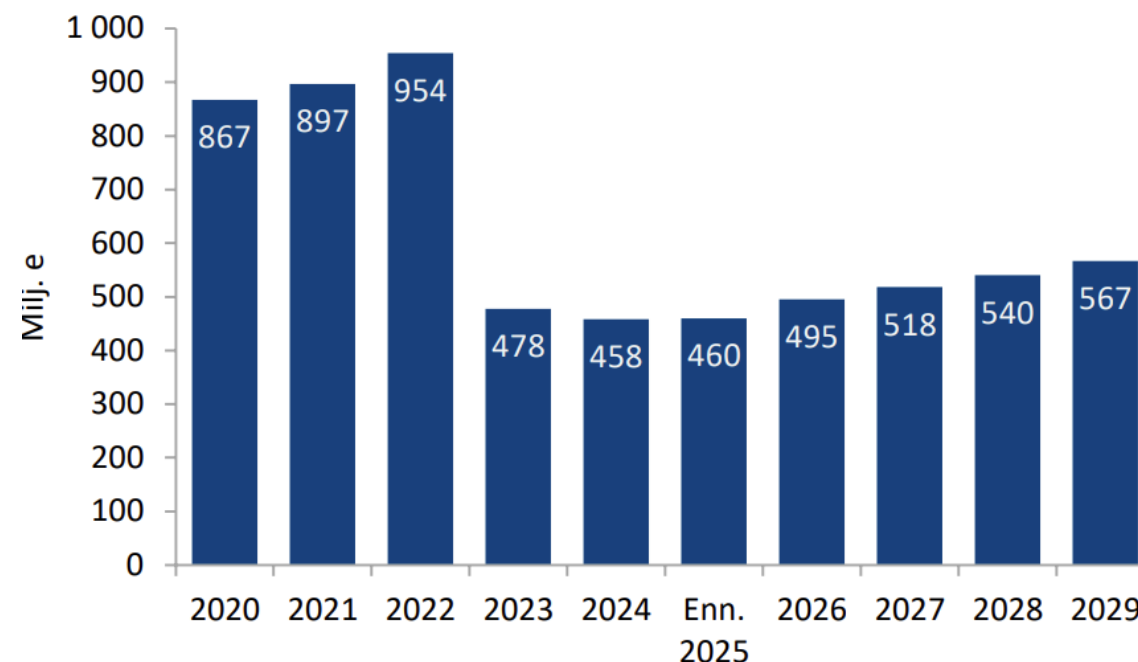
- Vuoden 2026 talousarviossa hankinnat ovat 642 M€, mikä on 47 % talousarvion menoista.
- Hankintojen tehostamisen merkitys kaupungin talouden tasapainottamisessa kasvaa entisestään.
- Vuoden 2026 keskeisimpiä toimenpiteitä ovat hankinnan strategisten painopisteiden päivittäminen, kustannustehokkuuden parantaminen ja digitaalisten ratkaisujen jatkokehittäminen hankintatoimen johtamisen tueksi.
- Hankintalain uudistaminen sekä kansallisen julkisen hankintatietovarantoa koskevan uuden lain valmistelu ovat käynnissä. Muutokset toteutuessaan aiheuttavat merkittäviä uudistuksia kaupungin hankintojen toteutukseen, seurantaan sekä hankintatoimen kehittämiseen.

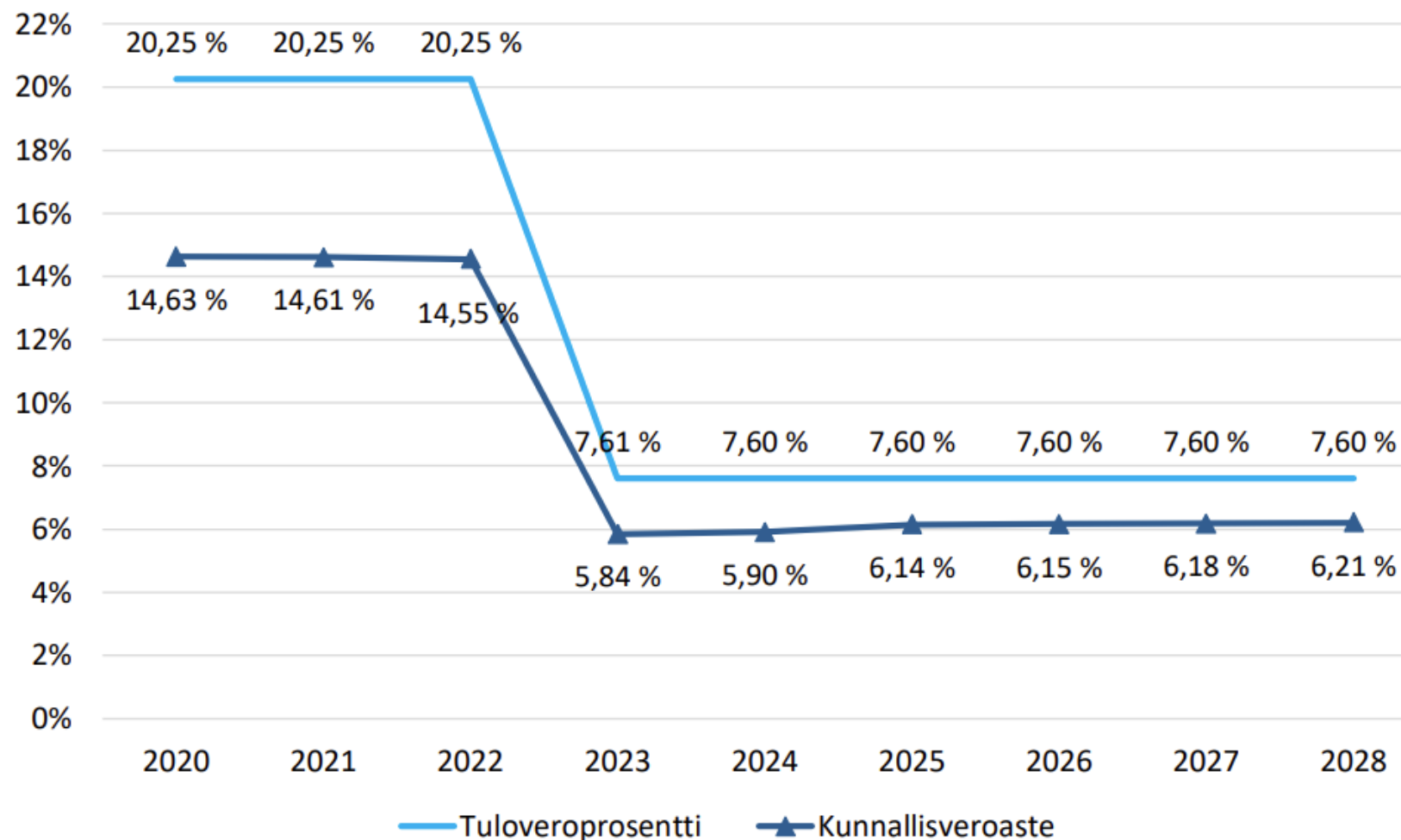
Kunnallisvero

- Kunnallisveron tuloveroprosentti on 7,60 % (ei esitetä muutoksia).
- Tampereen kunnallisverotilitysten arvioidaan kasvavan vuonna 2026 noin 7,6 % (35 M€). Kunnallisveroa arvioidaan kertyvän 495 M€.
- Tampereen verotettavien tulojen kasvuksi arvioidaan 4,7 % (2025: 7,8 %).

Kunnallisveron kehitys 2020-2029

Tampereen tuloveroprosentti ja efektiivinen veroaste

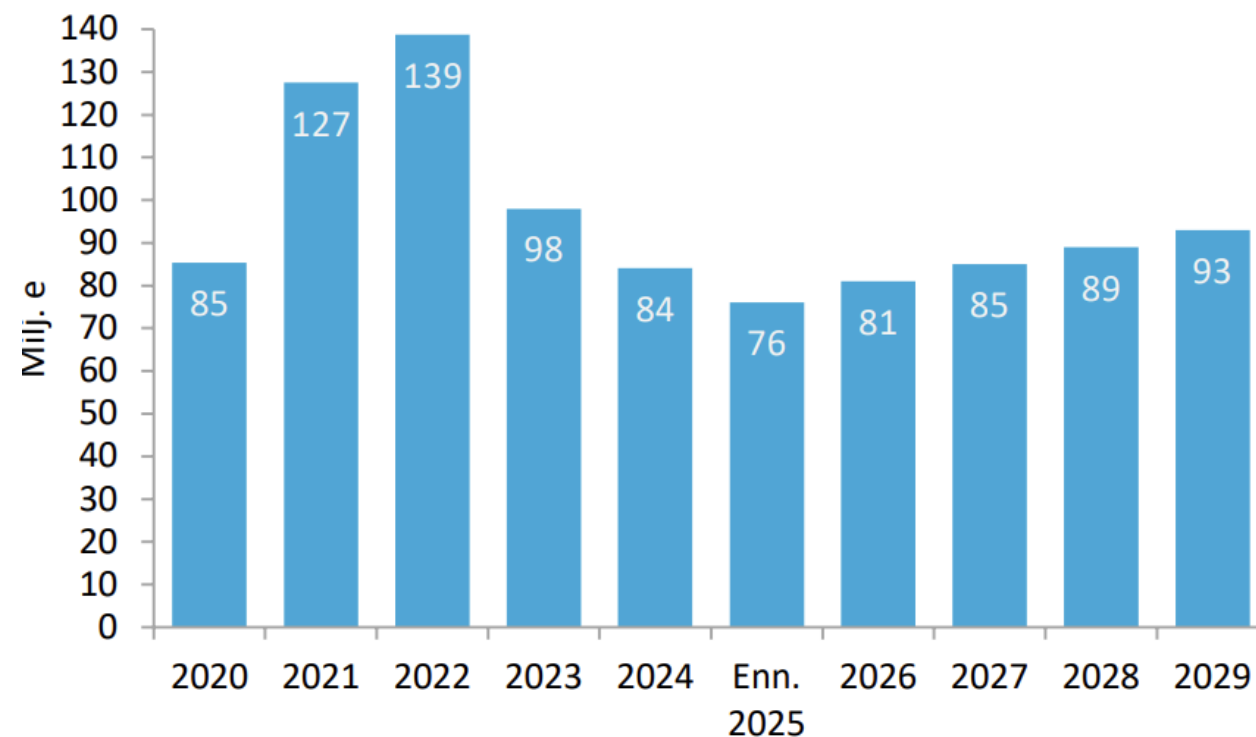
Efektiivisellä veroasteella tarkoitetaan tosiasiaassa maksuunpantujen verojen suhdetta tuloihin. Erilaisten vähennysten johdosta kuntien tuloveroprosentti ei vastaa todellista veroastetta.

Kunnallisverotuksessa tehtäviä vähennyksiä ovat muun muassa kotitalousvähennys, matkakustannukset, tulonhankkimiskulut, ansiotulovähennys ja perusvähennys.

Yhteisövero

- Yhteisöveroa on kertymässä vuonna 2025 noin 76 M€, mikä on 6 milj. euroa alkuperäistä talousarviota vähemmän.
- Kaupungin yhteisöveron jako-osuus vuodelle 2026 määräytyy verovuosien 2024 ja 2023 perusteella ja tieto osuudesta saadaan tammikuussa 2026.
- Talousarviovaiheessa on arvioitu kaupungin yhteisövero-osuuden pysyvän ennallaan. Tampereen nykyisellä jako-osuudella yhteisöverotuloja arvioidaan tilitettävän 81 M€ vuonna 2026.

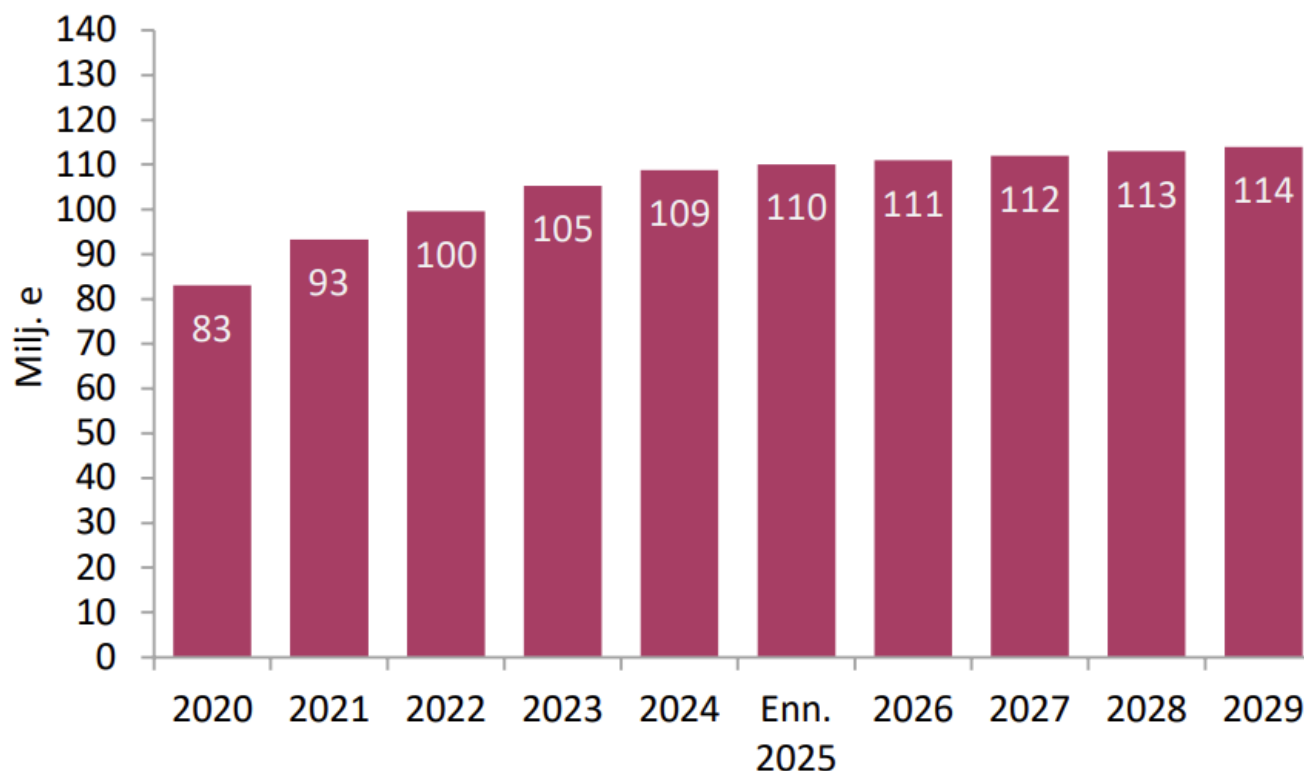
Yhteisöveron kehitys 2020-2029

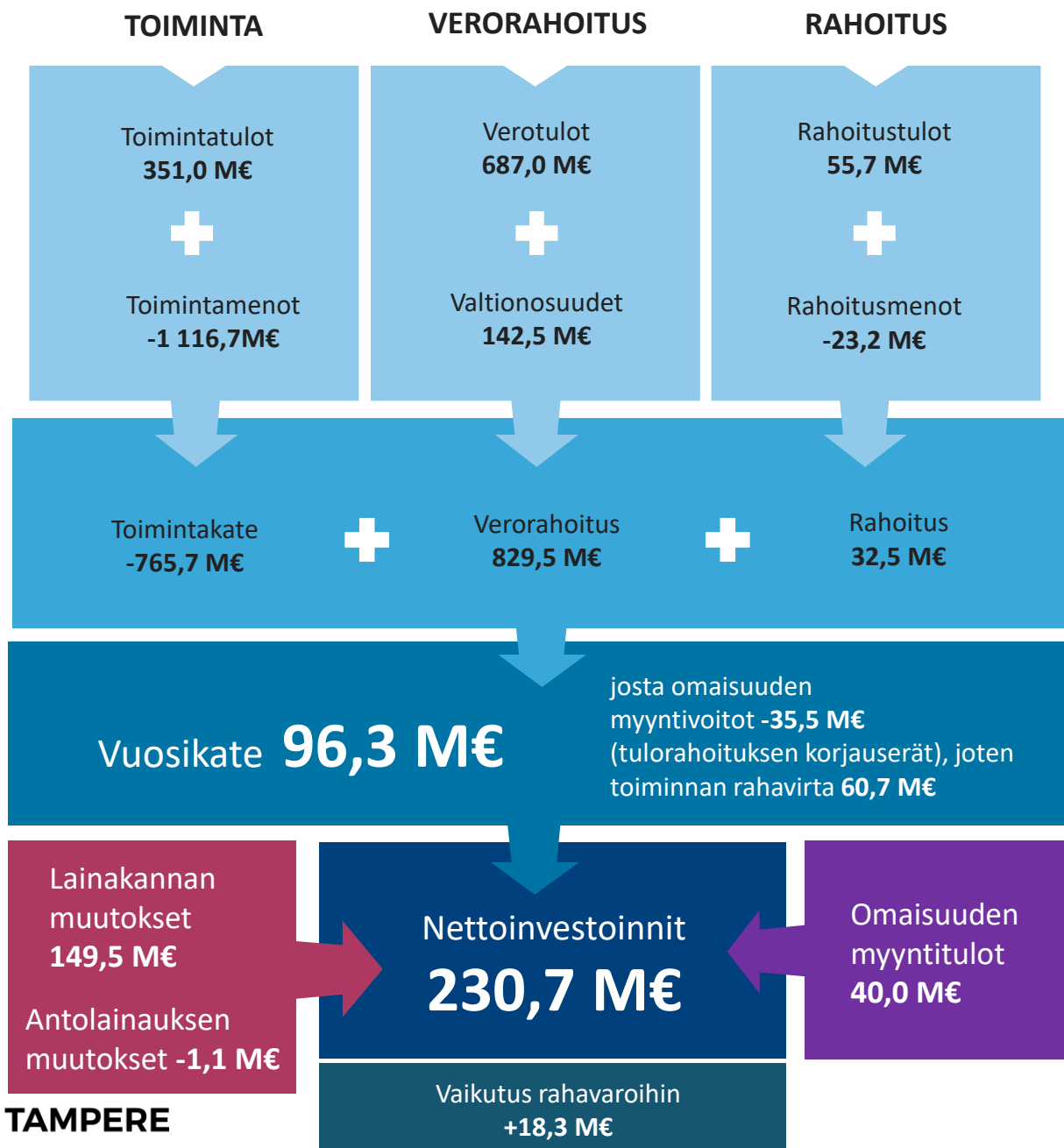
Kiinteistövero

- Kaupunginvaltuusto määrää kunnan kiinteistöveroprosenttien suuruuden laissa säädettyjen vaihteluvälien rajoissa vuosittain samalla, kun se vahvistaa varainhoitovuoden tuloveroprosentin.
- Vuoden 2026 talousarvio on valmisteltu vuoden 2025 veroprosenteilla.
- Kiinteistöveron tuotto on vuonna 2025 noin 110 M€ ja kiinteistöveron tuotoksi arvioidaan 111 M€ vuonna 2026.

Kiinteistöveron kehitys 2020-2029

Tampereen kaupunki TA 2026

Keskeiset nostot

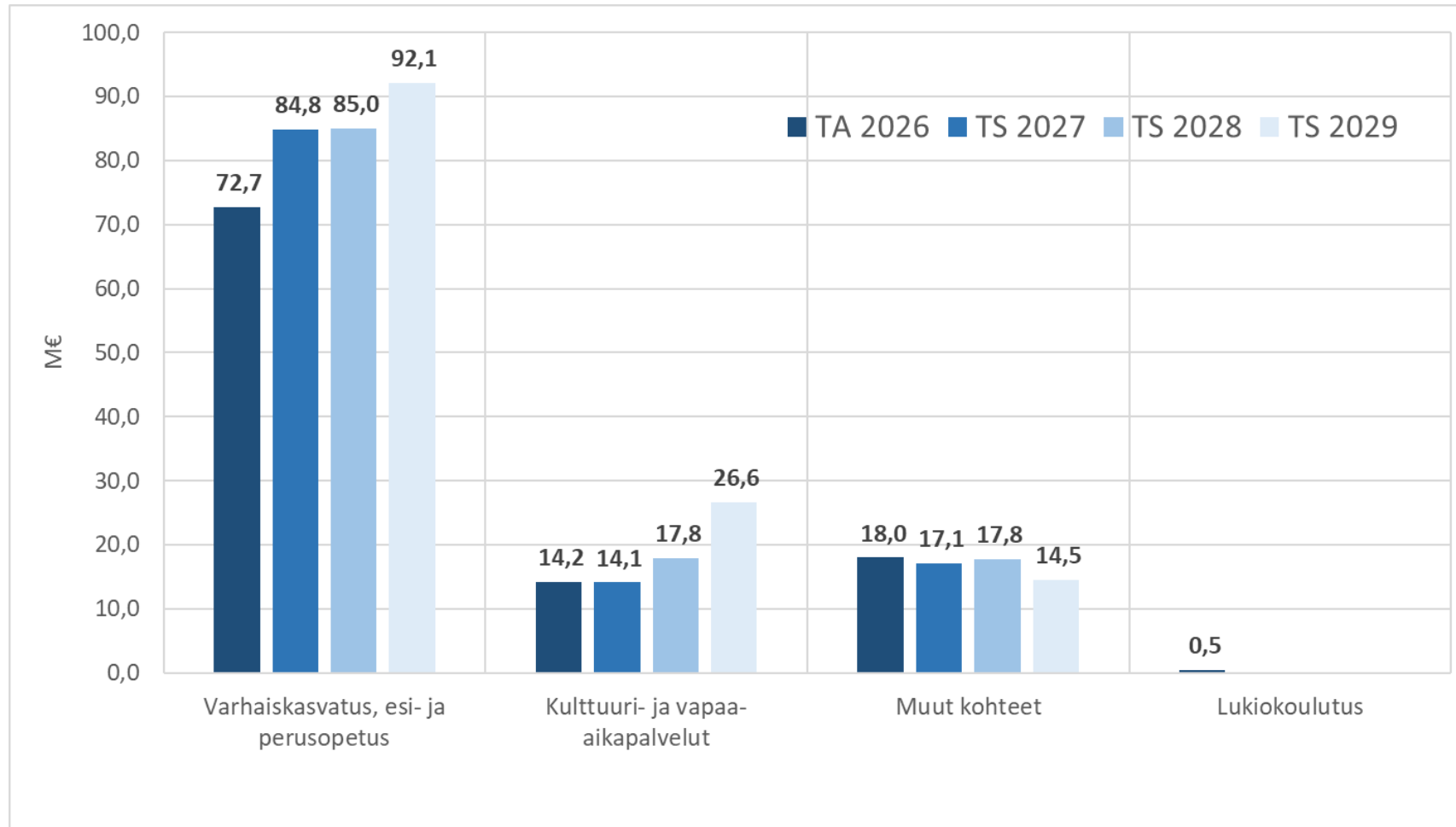
- Nettomenojen muutos vuoden 2025 ennusteeseen verrattuna on 50,2 M€ (7,0 %). Ilman pysyvien vastaavien myyntivoittojen muutoksen vaikutusta kasvu on 17,8 M€ (2,3 %)
- Verotulojen kasvu 41,0 M€ (6,3 %). Kasvuun vaikuttaa vuoden 2025 verotuloja pienentänyt oikaisu.
- Valtionosuuksien kasvu 18,3 M€ (14,7 %). Verotuloihin perustava tasaus nostanut peruspalvelujen valtionosuuksia.
- Rahoituserien kasvussa näkyy osinkotulojen 6,9 M€ vuoden 2025 ennustetta korkeampi tavoitetaso.
- Investointitaso on edelleen korkea ja vuosikate riittää kattamaan investoinneista 42 %.
- Investointien rahoittamiseksi kaupungin lainamäärä kasvaa vuonna 2026 noin 150 M€ ja omaisuutta myydään noin 40 M€:lla.

Liite 2

Investoinnit

Talonrakennusinvestoinnit taloussuunnitelmakaudella

yhteensä (brutto) 475,2 M€

Talonrakennus- hankkeet 2026–2029 yht. 475 M€

Hankkeen nimi	Kust. arvio	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	Valmistu mis- vuosi
UUDIS- JA LISÄRAKENNUKSET						
VARHAISKASVATUS, ESI- JA PERUSOPETUS						
Ahvenisjärven (ent. Pohjois-Hervannan) koulun uudisrakennus	28 100	7 375				2026
Kämmenniemen koulun perusparannus ja laajennus, vaihe 1	12 465	3 800	8 356			2027
Turtolan uusi päiväkot (puurakenteinen)	5 505	2 900	2 400			2027
Peltolammin hyvinvointikeskus, vaihe 1 (koulu, päiväkot, nuorisotilat ja kirjasto)	30 800	10 000	13 100	7 150		2028
Tammelan koulun rakennuksen 2 ja Sara Hildén -akatemian perusparannus ja laajennus	19 705	5 580	9 400	4 100		2028
Koivistonkylän päiväkot (puurakenteinen)	5 699	100	3 000	2 370		2028
Takahuhdin koulun B-talon (vl. 1-4) perusparannus ja päiväkodin laajennus	29 174	6 700	9 000	9 000	2 000	2029
Järvensivun päiväkodin ja koulun perusparannus ja laajennus	8 400	200	2 300	4 100	1 800	2029
Kaukajärven koulun, päiväkodin, nuorisotilan ja kirjaston uudisrakennus	56 939	600	9 391	9 490	18 630	2030
Annalan koulu, Karosen koulutalon laajennus	5 983		2 300	3 683		2028
Kalkun päiväkot ja koulu (puurakenteinen)	8 275		200	4 075	4 000	2029
Saukonpuiston päiväkodin ja koulun perusparannus ja laajennus	10 000		100	4 900	5 000	2029
Hiedanrannan koulu, päiväkot ja nuorisotilat, vaihe 1	38 549		540	500	8 895	2031
Takahuhdin koulun A-talon (vanha Ristinarkku, vl. 5-9) perusparannus ja laajennus	24 175			400	11 888	2030
Atalan uusi päiväkot	5 800			200	2 800	2030
Viinikanlahden päiväkot ja koulu (puurakenteinen)	13 050				300	2031
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKAPALVELUT						
Tampereen taidemuseon laajennus	29 125	3 300	10 000	10 000	4 309	2029
Sara Hildénin taidemuseon perusparannus ja laajennus	32 000		200	200	1 000	2034
Kaukajärven soutu- ja melontastadion	4 000				2 000	2030
Hiedanrannan liikuntahalli	13 480				200	2031
Koillis-Tampereen uimahalli	24 000				100	2031

Talonrakennus- hankkeet 2026–2029 yht. 475 M€

Hankkeen nimi	Kust. arvio	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	Valmistu mis- vuosi
PERUSPARANNUSHANKKEET						
VARHAISKASVATUS, ESI- JA PERUSOPETUS						
Hatanpään Jukolan perusparannus ja muutostyöt	9 500	3 364				2026
Lamminpään koulun rakennuksen 1 perusparannus	7 990	5 190				2026
Aleksanterin koulun (ruokalarakennus, puurakennus ja kivirakennus) perusparannus	27 072	15 700	5 200			2027
Harjun koulun rakennusten A, B ja C perusparannus	9 179	4 300	2 700			2027
Hatanpään koulun perusparannus	25 380	6 250	12 500	6 250		2028
Pyykin koulun perusparannus	21 300	450	3 200	10 900	6 750	2029
Tammelan koulun rakennuksen 1 perusparannus	12 650	200	400	1 800	8 000	2030
Raholan koulun perusparannus	20 705		300	10 428	9 978	2029
Koiviston koulun, kirjaston ja nuorisotilojen perusparannus (kivikoulu ja tiilikoulu)	17 450		300	4 075	9 000	2030
KOy päiväkotien perusparannukset, Koy Helapuisto ja Koy Maijalanpuisto	12 100		150	1 600	2 350	2031
Leinolan koulun ja päiväkodin perusparannus	20 259				700	2031
LUKIOKOULUTUS						
Tampereen Lyseon lukio perusparannus	19 197	500				2026
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKAPALVELUT						
Hervannan vapaa-aikakeskuksen V-rakennuksen perusparannus	12 600	1 250				2026
Tullikamarin perusparannus	13 700	6 850				2026
Rauhaniemen saunan perusparannus	2 900	1 300	1 300			2027
Taidekeskus Mäntinrannan perusparannus	4 640		100	4 540		2028
Tampereen taidemuseon perusparannus	7 159	1 500	2 500	2 000	831	2029
Hatanpään entisen pesularakennuksen perusparannus	3 655			200	3 455	2029
Takahuhdin taidekeskuksen (Tampereen taiteilijaseuran tilat) perusparannus	4 460			300	3 400	2029
Tesoman uimahallin perusparannus	10 400			400	5 000	2030
Työväenmuseo Werstaan perusparannus	8 200			200	3 000	2030
Sampola, työväenopiston tilojen perusparannus	10 412				300	2030
Tampere-talon perusparannushankkeet	37 400				3 000	2036

Talonrakennus- hankkeet 2026–2029 yht. 475 M€

Hankkeen nimi	Kust. arvio	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	Valmistu mis- vuosi
PERUSPARANNUSHANKKEET						
KONSERNIHALLINTO JA MUUT KIINTEISTÖT						
Liisankallion väestönsuojan perusparannus	2 335	765				2026
Kauppahallin perusparannus	17 005		200			
PIENET INVESTOINNIT						
Sosiaali- ja terveystalokennusten pienet hankkeet		300	0	0	0	
Väestönsuojien teknisten järjestelmien uusiminen		600	700	700	0	
Tampere-talon korjaustyöt		400	400	400	400	
Päiväkotien perusparannukset		650	1 300	2 000	0	
Päiväkotien ja koulurakennusten pienet hankkeet		3 750	3 200	3 500	3 500	
Lukioiden pienet hankkeet		300	300	400	400	
Liikuntapaikkojen ja nuorisotilojen perusparannukset/pienet hankkeet		3 950	2 700	3 000	3 000	
Kirjaston ja työväenopiston pienet hankkeet		300	300	500	500	
Kulttuuri ja taide, pienet hankkeet		950	900	1 000	1 000	
Valmistuneiden kohteiden jälkityöt		250	200	400	400	
Muiden rakennusten sekä kaupunkikuvallisten kohteiden investoinnit		3 200	3 100	3 600	3 600	
Sisäilmaolosuhdeinvestoinnit		2 569	1 500	1 500	1 500	
MUUT INVESTOINNIT						
Leasing-kohteiden lunastus			2 270	810	188	
TALONRAKENNUKSET YHT.		105 393	116 007	120 670	133 172	

Infra- rakentamisen investoinnit 2026–2029 yht. 198 M€

Investoinnit kohdeselitys	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
KADUT, LIIKENNEVAYLAT, PUISTOT	47 500	50 500	50 100	49 900
Uudet alueet, uudisrakentaminen yhteensä	18 200	17 800	18 000	18 200
Asuin- ja yritysalueiden rakentaminen (PALM)	18 200	17 800	18 000	18 200
Suuret liikennehankkeet		3 000	4 000	4 000
Tasanteen ja Aitovuoren eritaoliittymä (osana VT9 perusparantamista)		3 000	4 000	4 000
Perusparantaminen yhteensä	29 300	29 700	28 100	27 700
Ratikkakäytävään liittyvät hankkeet	7 800	7 000	7 000	7 000
Ratikkakäytävän rinnakkaishankkeet, Pirkkala-Linnainmaa	7 800	7 000	7 000	7 000
Perusparantaminen ja järjestelmän toimivuus	7 200	8 500	8 400	8 400
Liikenteen toimivuuden parantaminen	500	500	500	500
Tekninen perusparantaminen				
Katujen perusparantaminen	2 200	2 300	2 200	2 200
Viheralueiden perusparantaminen	1 500	1 500	1 500	1 500
Hulevesijärjestelmien perusparantaminen	2 500	2 000	2 000	2 000
Siltojen ja rakenteiden perusparantaminen	500	2 200	2 200	2 200
Kestävän liikkumisen edistäminen	4 500	4 800	4 500	4 300
Kävely, pyöräily ja esteettömyys	3 000	3 500	3 200	3 000
Liikenteen rauhoittaminen ja 30 km/h:ssa aluenopeusalueet	1 000	800	800	800
Joukkoliikenne ml. liityntäpysäköinti	500	500	500	500
Erikoisrakenteet	6 300	5 900	4 700	4 500
Satamat	1 500	1 500	500	500
Ulkovalaistuksen perusparantaminen (katu + ulkoliikunta)	2 600	2 600	2 300	2 300
Tietoliikenneverkko	400	400	400	400
IOT-järjestelmät	200	200	200	200
Liikennetelematiikka	1 500	1 100	1 200	1 000
Ympäristörakenteet	100	100	100	100
Muut	3 500	3 500	3 500	3 500
Suunnittelu (uudisrakentaminen ja perusparantaminen)	3 500	3 500	3 500	3 500

Kehitys- ohjelmien investoinnit 2026–2029 yht. 127 M€, muut yht. 156 M€

Investoinnit kohdeselitys	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
KEHITYSOHJELMAT	30 875	35 215	36 060	25 215
Viiden tähden keskusta	26 695	27 335	30 300	23 135
Hiedanranta	4 180	7 880	5 760	2 080
MUUT LUOKITTELEMATTOMAT INVESTOINNIT	39 066	22 294	29 550	24 070
Kasvatus- ja opetuslautakunta	3 100	3 200	8 300	3 370
Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palveluryhmä	550	900	2 200	1 300
Perusopetuksen palveluryhmä	2 550	2 300	6 100	2 070
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta	6 290	3 800	11 800	11 800
Kulttuurin palveluryhmä	823	800	800	800
Teattereiden investointiavustukset			8 000	8 000
Liikunnan ja nuorison palveluryhmä	5 467	3 000	3 000	3 000
Konsernihallinnon investoinnit	27 716	12 684	7 850	7 100
Osakkeet ja osuudet kohdentamaton	1 600	1 600	1 600	1 600
Särkänniemen pääomitus	20 116	5 584		
Sijoitus Raitiotie Oy			750	
Kaupungintalon käyttäjähankinnat	500			
ICT (sitovuustaso käyttötalous+investoinnit)	5 500	5 500	5 500	5 500
Elinvoima- ja osaamislautakunta	1 960	2 610	1 600	1 800
Ammatillinen koulutus	1 600	1 800	1 600	1 800
Lukiokoulutus	300	750		
Työllisyys- ja kasvupalveluiden projektit	60	60		
KIINTEÄ MAAOMAISSUUS	9 190	8 650	13 550	9 790
Tonttimaan hankinta	3 500	3 500	3 500	3 500
Maanhankinta	500	500	500	500
Asemakaava-alueet	3 000	3 000	3 000	3 000
Maan esirakentaminen, täyttötöyt, rakentamiskelpoiseksi saattaminen	5 690	5 150	10 050	6 290
Maan esirakentaminen PALM	5 190	4 650	9 550	5 790
Purkukustannukset	500	500	500	500